

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodů a financí

Diplomová práce

Možnosti rozvoje obchodu mezi ČR a Vietnamem

Bc. Do Duc Duong

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Duc Duong Do

Světová ekonomika

Název práce

Možnosti rozvoje obchodu mezi ČR a Vietnamem

Název anglicky

Possibilities of trade development between the Czech Republic and Vietnam

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení vývoje vzájemných obchodních vztahů ČR a Vietnamu, identifikace faktorů, které ovlivňují jejich obsahovou stránku jak z hlediska statických tak i dynamických ukazatelů. Na základě této analýzy pak hledat příčiny omezující možnost dalšího rozvoje těchto vztahů v oblasti a navrhnout řešení k jejich překonávání.

Metodika

Rešerše publikovaného výzkumu z oblasti obchodní spolupráce obou zemí. Srovnávací analýza ekonomik ČR a Vietnamu, jako věcného základu vzájemného obchodu. Charakteristika vývoje komoditní struktury vzjemného obchodu a jejich dynamických ukazatelů. Identifikace eobchodně-politických nástrojů a jejich vlivu na dynamiku obchodu.

Doporučený rozsah práce

60

Klíčová slova

zahraniční obchod, ČR, Vietnam

Doporučené zdroje informací

Statistická ročenka ČR 2020, ČSÚ 2021

Trade Statistical Review 2021 Yearbook, WTO 2021

UN Comtrade Database in <https://comtrade.un.org/>

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Lubomír Cívín, CSc., MBA

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 12. 10. 2022

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 22. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Možnosti rozvoje obchodu mezi ČR a Vietnamem" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.3.2023

Do Duc Duong

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval svému vedoucímu diplomové práce panu **doc. Ing. Lubomír Cívín, CSc., MBA** za jeho cenné rady a připomínky, trpělivost a ochotu při vedení této práce. Dále bych chtěl poděkovat slečně Do Thanh Dung za pomoc při odborném překladu.

Možnosti rozvoje obchodu mezi ČR a Vietnamem

Abstrakt

Tato práce zkoumá možnosti rozvoje obchodu mezi Českou republikou a Vietnamem. Analyzuje ekonomickou situaci v obou zemích a potenciál pro zvýšení bilaterálního obchodu. Jsou zde zdůrazněny hlavní faktory ovlivňující obchodní vztahy, včetně cel, předpisů a kulturních rozdílů. Dále se zabývá stávajícími obchodními dohodami mezi Českou republikou a Vietnamem a jejich dopadem na rozvoj obchodu. Na závěr jsou předloženy možnosti pro posílení obchodní spolupráce mezi oběma národy, jako je identifikace nových sektorů pro obchod, navazování obchodních partnerství a odstraňování obchodních překážek.

Klíčová slova: Vietnam, Česká republika, Bilaterální Vztahy, Rozvojová Spolupráce, Obchodní Spolupráce, Rozvoj Obchodu

Possibilities of trade development between the Czech Republic and Vietnam

Abstract:

This paper explores the possibilities of trade development between the Czech Republic and Vietnam. It analyses the economic situation in both countries and the potential for increasing bilateral trade. The study highlights the main factors affecting trade relations, including tariffs, regulations, and cultural differences. Additionally, it discusses the existing trade agreements between the Czech Republic and Vietnam and their impact on trade development. The paper concludes with options for enhancing trade cooperation between the two nations, such as identifying new sectors for trade, establishing business partnerships, and addressing trade barriers.

Keywords: Vietnam, Czech Republic, Trade Cooperation, Trade Development, Bilateral Relations.

Obsah

Obsah	9
Úvod.....	11
TEORETICKÁ ČÁST	13
1 Základní teoretická východiska.....	13
1.1 Literární rešerše	13
1.2 Vymezení zahraničního obchodu.....	15
1.3 Teorie zahraničního obchodu.....	18
1.4 Formy a nástroje obchodní politiky	20
1.4.1 Formy zahraničního obchodu	20
1.4.2 Nástroje zahraničního obchodu	21
PRAKTICKÁ ČÁST.....	24
2 Charakteristika ČR a VSR	24
2.1 Historie česko-vietnamských vztahů	24
2.2 Faktory ovlivňující česko-vietnamské vztahy	24
2.3 Česká republika (ČR).....	26
2.3.1 Charakteristika české ekonomiky	27
2.3.2 Charakteristika českého zahraničního obchodu	30
2.4 Vietnamská socialistická republika (VSR)	32
2.4.1 Charakteristika vietnamské ekonomiky	33
2.4.2 Charakteristika vietnamského zahraničního obchodu	38
2.5 Porovnání vybraných ukazatelů ČR a Vietnamu	43
3 Obchodní spolupráce mezi ČR a Vietnamem	45
3.1 Platné bilaterální smlouvy mezi ČR a VSR a rozvojová pomoc	45
3.2 Obchod mezi Českou republikou a Vietnamem	48
3.3 Výhody a nevýhody vyplývající ze vzájemného obchodu	53
4 Kulturní spolupráce.....	55
4.1 Vietnamci v ČR.....	55
5 Příležitosti pro české a vietnamské exportéry	57
5.1 Příležitosti pro český export do Vietnamu.....	57
5.2 Příležitosti pro vietnamský export do České republiky	62
6 Příklady dobré praxe	65
Závěr	68
Seznam literatury	71
Seznam zkratk	76

Seznam obrázků	78
Seznam grafů.....	78
Seznam tabulek	79
Seznam příloh	79
Přílohy	81

Úvod

Současná světová krize spojená s Ruskou agresí vůči Ukrajině a její dopady na naši ekonomiku prokázaly značnou závislost České republiky, ale i celé Evropské unie na zahraničních ekonomických vazbách. Současně s tím se ukázalo, že čím je určitá země ekonomicky vyspělejší, tím je konglomerát jejích zahraničních a ekonomických vztahů pestřejší. Proto se problematikou zahraničního obchodu v odborné literatuře zabývala a zabývá řada odborníků, kteří koncentrovali svoji pozornost především na zachycení změn v zahraničním obchodě České republiky a ostatních států světa. Rychlý hospodářský boom některých zejména rozvojových zemí a dnešní stagnace vyspělých ekonomik nám pak dává prostor pro zkoumání strukturálních změn zahraničního obchodu, konkurenceschopnosti a zcela zjevných komparativních výhod.

Za téma diplomové práce byla zvolena obchodní spolupráce s Vietnamskou socialistickou republikou, protože s Vietnamem nás poji mnohaleté pouto, od navázání bilaterálních diplomatických kontaktů v 50. letech minulého století.

Dle Ministerstva zahraničních věcí České republiky byl náš zastupitelský úřad v Hanoji oficiálně otevřen 30. prosince 1954 a rok nato bylo otevřeno i vietnamské velvyslanectví v Praze (MZV, 2001, in Vlček, 2008). I když byla tehdejší spolupráce založena na nezvratném faktu, že obě země patřily v tehdejší době do tzv. socialistického tábora, lze předpokládat, že i v dnešních změněných podmínkách bude vázat vzájemná obchodní výměna prospěšná všem.

Cílem této diplomové práce s názvem „*Možnosti rozvoje obchodu mezi ČR a Vietnamem*“ je zhodnocení vývoje vzájemných obchodních vztahu České republiky a Vietnamu, včetně identifikace faktorů, které ovlivňují jejich obsahovou stránku, a to jak z hlediska statických tak i dynamických ukazatelů. Toto je náročné téma, které si vyžádá poměrně obsáhlé studium právě odborné literatury, zhodnocení vývoje vzájemných obchodních vztahu České republiky a Vietnamu a samozřejmě identifikace faktorů, které tyto vztahy ovlivňují.

Pro dosažení cíle práce bude využita především obsahová analýza, konkrétně analýza odborných textů, časových řad a makroekonomických ukazatelů, odborných a statistických dat, počítačových databází, výročních zpráv apod. V jednotlivých dokumentech bude přitom sledován především jejich obsah, který lze zpracovat pomocí

statistických metod a následně vyhodnotit. Dle Linderové, Scholze a Munducha (2016) k takovému výzkumu přistupuje výzkumník, když je jeho cílem zjistit podstatu, příčiny a motivy zvoleného socioekonomického jevu.

V práci zvolené metody syntéza a analýza jsou protikladné způsoby zkoumání, které se však ve skutečnosti doplňují, a proto se souhrnně nazývají analyticko-syntetickými poznávacími postupy. Syntéza totiž většinou není možná bez analýzy a opačně. Dále bude použita metoda komparace, která umožňuje stanovit shody a rozdíly jevů či objektů a dedukce, což je postup, kdy je vyvozováno z obecného jednotlivé. Klíčová data přitom budou získávána zejména z údajů Českého statistického úřadu, zastupitelský úřadů České republiky a Vietnamu (Vietnamské socialistické republiky), jednotlivých ministerstev, Mezinárodního měnového fondu, Světové obchodní organizace, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj apod. Pro samotnou analýzu dat bude využito tabulkového procesoru Microsoft Excel, menší objemy a jednodušší grafy, budou prezentovány pomocí programu Microsoft Word. Výhodou je, že oba uvedené programy dobře slouží jak k vhodnému filtrování a uspořádání dat, tak i k tvorbě ucelených grafů a tabulek, které přehledným a věrohodným způsobem data zobrazují.

Významnou složkou práce bude využití vědeckého jazyka, který se na rozdíl od laického vyznačuje přesným a jednoznačným pojmenováním jednotlivých jevů ve formě vědeckých pojmů. Dle Gavory (2010, in Linderová, Scholz & Munduch, 2016) vědecký jazyk sice využívá i prostředky běžného přirozeného jazyka (přebírá běžná slova), ale ty jsou přesně definovány a vymezeny. Jejich význam musí být přesně definován a zakotven, což napomáhá srozumitelnosti vědecké komunikace.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Základní teoretická východiska

1.1 Literární rešerše

Diplomová práce s názvem „*Možnosti rozvoje obchodu mezi ČR a Vietnamem*“ je náročné téma, které si vyžádá obsáhlou analýzu odborné literatury a ekonomik České republiky a Vietnamu, vzájemného obchodu a komoditních struktur, včetně obchodně-politických nástrojů obou zemí. Vždyť zahraniční obchod a vnější ekonomické vztahy každého státu představují svým způsobem dle publikace „*Zahraněční obchod teorie a praxe*“ od kolektivu autorů vedených profesorem Svatošem indikátor, hnací sílu, ale také i výsledek globalizačních procesů a jejich komplexity. Podle autorů knihy již tvůrce první definice zahraničního obchodu Adam Smith uvedl, že „*tajemství blahobytu světa spočívá v tom, že každý stát se zaměří na ty výrobky, pro jejichž výrobu má nejlepší předpoklady*“ (Smith, in Svatoš et al., 2009, s. 17).

Vymezení zahraničního obchodu se dále věnují Štěrbová, Černá, Čajka a Bolotov, podle kterých lze zahraniční obchod (angl. external, někdy též foreign, trade) „*definovat jako obchod jedné národní ekonomiky se svým okolím, tj. s jednou či více jinými národními ekonomikami, příp. také jako obchod jednoho státu s jinými státy, shodují-li se jejich hranice s hranicemi ekonomik*“ (Štěrbová et al., 2013, s. 15). Úloha zahraničního obchodu je pak dle stejných autorů významná zejména v malých nebo ekonomicky vyspělých zemích, které jsou charakterizovány vysokým podílem zahraničního obchodu na hrubém domácím produktu (tamtéž).

Hospodářskou politikou, její účinností a mezinárodním obchodem se zabývají Jílková a Zimmermannová, které v knize „*Makro ekonomie*“ zkoumají společensko-ekonomické procesy a jevy, zejména však otázky trhu, organizaci ekonomiky jako celku apod. Mezinárodní obchod podle autorek může nabývat následujících podob:

- „*bilaterální (dvojstranný) – obchod mezi dvěma zeměmi,*
- *trilaterální (trojstranný) – vzájemný obchod mezi třemi stranami,*
- *multilaterální (mnohostranný) – obchod mezi velkým počtem zemí*“ (Jílková & Zimmermannová, 2018, s. 105).

Z hlediska uvedeného členění vzájemný obchod mezi Českou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou (VSR) představuje bilaterální formu zahraničního obchodu. Vlastní hospodářskou politikou se zabývá také Žák, který ji vymezuje ve dvojitým smyslu, a to jednak obecně jako přístup určitého státu k ekonomice země, v druhém aspektu ji pak chápe jako teoretickou disciplínu, která je zaměřena na analýzu probíhajících jevů, po níž následují přijatá opatření ke zlepšení daného stavu (Žák, 2020).

Vzhledem k tomu, že diplomová práce se konkrétně zabývá rozvojem obchodu mezi Českou republikou a Vietnamem, je nutné prostudovat i dostupné odborné zdroje zabývající se touto zemí nacházející se v jihovýchodní Asii. V této souvislosti lze jmenovat i Hlavatou et al. (2008), jejíž kniha s názvem „*Dějiny Vietnamu*“ se věnuje ucelenému výkladu vietnamské historie od nejstarších dob do současnosti, ale také všeobecnými informacemi, kde je například uvedeno, že téměř všechny aspekty vietnamské kultury (politická organizace, náboženství, jazyk, ale i rodinné vztahy) jsou ovlivněny Čínou. Jsou to však i různé výstupy Organizace spojených národů (OSN), jako je například „*World Population Review, 2022*“, ve kterých je uvedeno, že dnešní Vietnam disponuje značným rozvojovým potenciálem. Dle OSN má Vietnam dvě třetiny populace v produktivním věku, což jen potvrzuje jeho velký potenciál pro získávání demografické dividendy po následující minimálně tři desetiletí (OSN, 2022). Vietnam se přitom již dnes řadí mezi nejrychleji rostoucí ekonomiky světa. Vzhledem k tomu, že hlavní výsledky uvedené revize světové populace jsou prezentovány v sérii excelových souborů, bude možné je podrobit ucelené a komplexní analýze.

Mezi další studované autory, kteří se ve své práci zabývají vietnamskou cestou k hospodářskému rozvoji patří Vo, Nguyen a Do. Ti uvádějí, že Vietnam se již v lednu 2007 stala členem Světové obchodní organizace (World Trade Organization), což ho vedlo k určitým institucionálním změnám a Vietnamská socialistická republika přistoupila i k řadě dohod o volném obchodu a liberalizaci svého obchodního a investičního režimu. Byla to například dohoda o Komplexní a progresivní transpacifická dohoda o partnerství (CPTPP), Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií (EU) a Vietnamem tzv. EVFTA a řada dalších (Vo, Nguyen & Do, 2021). Efektivitě vietnamského vývozu se jeho hlavními obchodními partnery věnují Doan a Xing (2018), přičemž uvádějí, že jimi zjištěné výsledky naznačují, že objem skutečného

vietnamského vývozu je hluboko pod odhadovanou efektivní úrovní, tak že existuje značný prostor pro zvýšení vietnamského vývozu.

Informace o českém zahraničním obchodě lze čerpat ze statistik Českého statistického úřadu (ČSÚ), které jsou soustředěny na internetových stránkách úřadu. Pod pojmem zahraniční obchod České republiky jsou zde předkládány údaje, které jsou založeny na změně vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty. Přeshraniční pojetí zahraničního obchodu je zde prezentováno pod pojmem pohyb zboží přes hranice. Dostupná je zde také Metodika statistiky zahraničního obchodu, ale také články v časopisu Statistika&My (ČSÚ, 2023a).

1.2 Vymezení zahraničního obchodu

Obecně se má za to, že zahraniční obchod je obchod, který je uskutečňován přes hranice jednotlivých států. Dle odborných zdrojů se má přitom za to, že zahraniční obchod patří k historicky nejstarším, ale i nejvýznamnějším složkám hospodářských vztahů. Například Fojtíková uvádí, že počátky obchodu, jenž přesahoval hranice určitého území lze datovat až k vzniku prvních středozemních civilizací (Fojtíková, 2009, in Fojtíková & Vahalík, 2015). Velkým stimulem pro rozvoj mezinárodního obchodu byly zámořské objevy na počátku novověku, jejichž prvotním účelem bylo nalézání nových trhů a bohatství, například zlata a koření. Dalším významným podnětem byla průmyslová revoluce, vynález parního stroje, objevení elektřiny, budování silnic a železnic, modernizace přístavů, výstavba moderních lodí apod. (Svatoš et al., 2009) Hospodářský rozvoj jednotlivých zemí se dle Plchové et al. (2007) dále prohloubil v období po 2. světové válce. V současné době pak vývoj mezinárodního obchodu patří k nejdynamičtějším prvkům vývoje světové ekonomiky.

Předmětem zahraničního obchodu (nebo mezinárodního obchodu) jsou výrobky, služby, autorská práva a licence apod. K uvedenému nutno dodat, že jestliže jsou účastníky zahraničního obchodu jednotlivé národní ekonomiky, je směna označována jako mezinárodní obchod nebo také světový obchod (Fojtíková, 2009). To potvrzuje například Lipková, která definuje mezinárodní obchod jako směnu zboží a služeb několika zemí, např. v rámci některých integračních seskupení (Lipková, 2011, in Fojtíková & Vahalík, 2015). Mezinárodní obchod (MO) definuje Štěrbová et al. jako souhrn zahraničněobchodních aktivit dvou a více národních ekonomik, případně států,

shodují-li se jejich hranice s hranicemi ekonomik. Jedná se přitom o určité reálné ekonomické transakce se zahraničním prvkem mezi následujícími subjekty světové ekonomiky:

- soukromými ekonomickými subjekty působícími uvnitř národních ekonomik (jednotlivci/domácnostmi a malými, středními a velkými podniky,
- nadnárodními ekonomickými subjekty,
- ekonomickými subjekty veřejného sektoru jednotlivých států, územních celků a různých integračních uskupení (ministerstvy, municipalitami, organizacemi se zvláštním statutem apod.),
- centrálními bankami,
- popřípadě i některými ekonomickými subjekty neziskového sektoru v rámci určitých programů humanitární pomoci. (Štěrbová et al., 2013)

Vymezení zahraničního obchodu uvádějí Novotný, Dyntárová a Kafková (2005, s. 177) podle kterých je obchod s jinými zeměmi směnou, „*kteřou provádí právnické a fyzické osoby přes hranice daného státu s právnickými a fyzickými osobami jiných států*“. Dle stejných autorů může být subjektem takového obchodu i „*stát jako celek při realizaci státních zakázek se zahraničními partnery*“ (tamtéž, s. 177) Zahraniční obchod má dle Štěrbové et al. podobu obchodních operací a institucí s mezinárodním elementem, zahraničněobchodních operací, přičemž zahraniční prvek může být definován dvěma způsoby, kdy vznikají dvě pojetí zahraničního obchodu:

- přeshraniční koncept (cross-border), podle kterého se za zahraniční obchod považuje přechod zboží a služeb přes státní hranice bez ohledu na ekonomickou příslušnost prodávajícího a kupujícího,
- národní koncept (koncept změny vlastnictví nebo koncept přidané hodnoty (trade in value added)), podle kterého se za zahraniční obchod považuje obchod mezi rezidenty a nerezidenty určité země bez ohledu na státní hranice. (Štěrbová et al., 2013)

V některých případech je možné hovořit o kombinovaném pojetí zahraničního obchodu, který v sobě pojímá prvky obou konceptů. V běžné praxi převažuje přeshraniční pojetí zahraničního konceptu.

Pohnutky pro uskutečňování zahraničního obchodu jsou různé, ale také odlišné pro určité subjekty. Snahou jednotlivých firem je většinou vstup na nové trhy, tj. úsilí o zvýšení svých zisků, popřípadě získání nových, levnějších či kvalitnějších producentů surovin a polotovarů z ciziny. V případě státu jde o zabezpečení jeho ekonomické bilance, jelikož zahraniční obchod značnou měrou ovlivňuje jeho vnější ekonomickou rovnováhu a nepřímo i vnitřní hospodářskou stabilitu. Efektivita státem řízené zahraniční politiky se projevuje ve vyrovnání obchodní bilance a stabilitě směnného kurzu. Vnitřní ekonomickou situaci státu zahraniční obchod usměrňuje zejména po stránce zaměstnanosti. (Fojtíková, s. 1-2)

V rámci vymezení zahraničního obchodu je třeba definovat také termíny export (vývoz) a import (dovoz), protože jejich objem je významným makroekonomickým ukazatelem. „*Import je objem zboží, služeb, technologií, licencí a autorských práv, kterým je daný stát schopen dovézt (importovat) ze zahraničí. Export představuje obchodní operace zahrnující veškeré zboží a služby, které je konkrétní země schopna vyprodukovat a vyvézt (exportovat) do zahraničí.*“ (MONETA, 2023) Dle ČSÚ (2021) zjednodušeně platí, že:

- za vývoz zboží se považuje změna vlastnictví od rezidenta k nerezidentovi,
- za dovoz zboží se považuje změna vlastnictví od nerezidenta k rezidentovi.

Důležitým pojmem je také platební bilance zahraničního obchodu, která vyjadřuje v penězích hospodářské transakce mezi určitou zemí a jejími zahraničními partnery za určité období – zpravidla za jeden účetní rok. V případě České republiky sestavuje přehled platební bilance Česká národní banka. (ČSÚ, 2023a) Z platební bilance lze dle Urbana (2.015) zjistit:

- jak velké množství zboží nebo služeb daná země exportovala či importovala,
- jaký země zaznamenala objem zahraničních investic,
- jak velký objem investic exportovala,
- jak se změnilo dlužnické/věřitelské místo dané země ve vztahu k zahraničí,
- o kolik se snížily nebo zvýšily její devizové rezervy.

Platební bilanci v případě České republiky sestavuje a publikuje ČNB, která ji sestavuje v eurech, českých korunách a amerických dolarech.

1.3 Teorie zahraničního obchodu

Proto aby zahraniční obchod dobře fungoval je nutné znát i jednotlivé teorie zahraničního obchodu, protože myšlenky jednotlivých teorií zahraničního obchodu se promítají do souboru obchodněpolitických doporučení nebo opatření, jež ovlivňují hospodářskou politiku každé země (Cihelková, 2008, in Fojtíková & Vahalík, 2015). Náhled na význam obchodu se přitom v průběhu vývoje měnil. Například v souvislosti se značným růstem zahraničního obchodu od poloviny 16. století došlo k rozšíření merkantilismu. Holman uvádí, že merkantilismus vznikl v době počátků a upevňování se centralizovaných monarchií, což bylo v období koloniální expanze a budování impérií. Tuto teorii zastávali ti, kteří byli přesvědčeni, že nejdůležitější pro národní hospodářství jsou nesmírně důležité rezervy drahých kovů. *„Nejvážnějším omylem merkantilistů bylo, že pokládali zahraniční obchod za hru „s nulovým součtem“.* (Holman, 1999, in Svatoš et al., 2009, s. 17)

Skot Adam Smith, který byl zakladatelem klasické ekonomie merkantilismus odmítl, protože zvýhodňoval výrobce na úkor spotřebitelů a způsoboval snížení účinnosti ekonomického systému regulačními nařízeními tehdejších státních útvarů. Smith poté zformuloval alternativní teorii obchodu, jež dnes nazýváme teorií absolutní výhody. (Blažek & Uhlíř, 2020) Štěrbová et al. (2013, s. 39) k uvedené metodě uvádí, že *„že pokud se podíváme na rok vzniku Smithova díla, může se nám jevit zvláštní, že názory téměř 250 let staré (a hlavně odvozené ze stavu národních ekonomik tehdejší doby) mají ještě dnes nějakou vypovídací hodnotu“.*

V roce 1817 vytvořil David Ricardo tzv. Ricardovu teorii komparativních výhod. Poprvé ji publikoval v rámci knihy *Zásady politické ekonomie a zdanění (On the Principles of Political Economy and Taxation)*. (Štěrbové, et al., 2013) Teorie komparativních výhod tvrdí, že každá země se zaměřuje na výrobu a vývoz těch statků, jež může produkovat s relativně nižšími náklady, než je tomu v jiné zemi. Na druhou stranu každá země bude dovážet ty statky, které vyrábí s relativně vyššími náklady. Ekonomické důvody pro mezinárodní obchod totiž existují i v těch případech, má-li jedna země absolutní výhodu při výrobě statků, jestliže se obě země specializují na produkci toho statku, který je pro ni relativně levnější. (Jílková & Zimmermannová, 2018) *„Teorie komparativních výhod popisuje jeden z velmi důležitých vyrovnávacích*

(nivelizačních) mechanismů umožňujících přežít méně vyspělým ekonomikám“ (Blažek & Uhlíř, 2020, s. 85). Jak vyplývá z předcházejícího textu, pro státy, jež dosahují absolutních výhod, je velice výhodné přepustit výrobu určitých výrobků jiným státům, aby mohly i ony něco ze své produkce vyvážet a získávat tím devizy, poněvadž by jinak nemohly za svůj import odpovídajícím způsobem platit. Tím je pak naplněna ona komparativní výhoda a dochází tak k zapojení i ekonomicky méně rozvinutých států do mezinárodního obchodu.

Mezi první novodobé teorie zahraničního obchodu lze zařadit modifikaci klasické ricardiánské teorie Heckscherem a Ohlinem, která postavila fungování zahraničního obchodu na jiném vybavení jednotlivých zemí produkčními faktory. Po druhé světové válce se časem začaly rýsovat změny v konceptu zahraničního obchodu. Zejména se objevila nezbytnost kvalitativně nově uchopit dominující faktory zahraničního obchodu, zejména roli technologií a dosaženého technického pokroku. Došlo tak ke kritice Heckscher-Ohlinova modelu (H-O model), který nedokázal objasnit obchod mezi zeměmi s podobným vybavením produkčními faktory. Zde bylo argumentováno tím, že orientace zemí na určitý typ komodit míří především v rozvojových zemích ke stagnaci v rozvojových zemích, přičemž růstové šance vznikají spíše při specializaci na výrobky a služby, které vyžadují kvalifikovanou pracovní sílu. (Rojíček, 2012) Na H-O model navazují např. Rybczynského teorém o změně relativní vybavenosti (publikovaný v roce 1955), Teorém o vyrovnávání cen výrobních faktorů, Stolperův-Samuelsonův teorém apod. (Štěřbová et al., 2013).

Počátek nové koncepce je spojen s převzetím schumpeterovského přístupu se zahrnutím technologického pokroku. Například v podání Possnera vede technický pokrok v určité zemi k výrobě nových nebo zdokonalených výrobků, což vytváří časově omezený monopol na technologický náskok před ostatními zeměmi, v nichž poptávka po tomto zboží může být uspokojena pouze dovozem.

Zcela nový pohled na teorii zahraničního obchodu předložil v roce 1961 Linder, přičemž jeho pojetí vychází z tvrzení, že potenciálním exportem je takové zboží, pro které existuje domácí trh. Oblast zboží, které je obchodováno, je pak určeno výší důchodu na osobu, který v převládající míře určuje preference spotřebitelů. Tato teorie se snaží vysvětlit, proč se rozhodné objemy obchodu odehrávají mezi vyspělými státy. (Rojíček, 2012)

V této kapitole je nutné zmínit ještě například teorii úspory z rozsahu, jejichž zastánci například Krigman (1991, in Blažek & Uhlíř, 2020) obhajují používání obchodních bariér jako nástroje ochrany vznikajících odvětví, aby jim bylo umožněno dosažení úspor z rozsahu. Dle Samuelsona a Nordhause (1991, in Blažek & Uhlíř, 2020, s. 87) přitom platí, že „*úspory z rozsahu jsou významné tam, kde je výroba náročná na investice*“).

1.4 Formy a nástroje obchodní politiky

Důležitým předpokladem pro uplatnění obchodní politiky je suverénní postavení státu v mezinárodních vztazích. Základní funkcí obchodní politiky je pak dle Baláže „*koncipovat potřebné podpůrné prostředí pro prosazování hospodářské strategie země v mezinárodních podmínkách, v soutěži o lepší postavení na zahraničních trzích, ale i pro účinnější ochranu domácího trhu*“ (Baláž, 2010, in Štěrbová et al., 2013, s. 99).

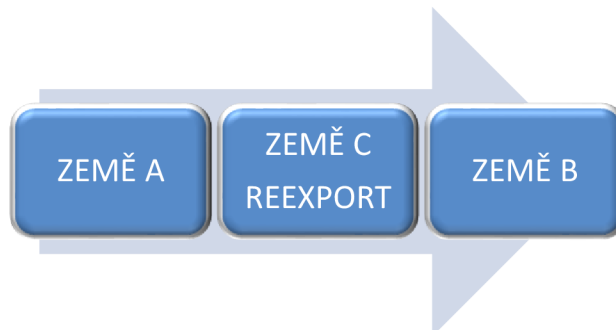
1.4.1 Formy zahraničního obchodu

Jak vyplývá z předcházejících částí, pro každý stát je výhodné podporovat zahraniční obchod a všechny jeho formy, které Novotný et al. (2005) rozděluje na:

- **export (vývoz)** – prodej výrobků a služeb z domácí ekonomiky do zahraničí, příp. přes hranice státu do zahraničí. Dle Kotlera (2007) se export dále dělí do dvou skupin, kterými jsou:
 - ~ přímý export – podnik svoje výrobky přímo prodává zahraničním zákazníkům,
 - ~ nepřímý export – výrobní podnik při exportu využívá prostředníka, který pak zboží dále prodává (Kotler et al., 2007),
- **import (dovoz)** – nákup výrobků nebo služeb ze zahraničí, příp. přes hranice státu ze zahraničí. Import lze členit podobně jako je tomu u exportu, tj. na:
 - ~ přímý – zahraniční prodejce – importér (dovozce),
 - ~ nepřímý – zahraniční prodejce – zprostředkovatel (importér) – tuzemský prodejce (Kulišťáková Cahlíková, 2023),
- **reexport (vývoz dovozu)** – nákup výrobků v zahraničí a jejich prodej v nezměněné podobě znovu do dalších zemí, viz obrázek 1. Reexport lze opět členit na dvě formy:

- ~ přímý – zboží nejde přes zemi reexportéra,
- ~ nepřímý – zboží jde přes zemi reexportéra. (Švejdrová, 2023)

Obrázek 1: Reexport

Zdroj: vlastní zpracování dle Švejdrová, 2023

Jako důvody reexportu Kulišťáková Cahlíková (2023) uvádí:

- obchodně politické překážky, jako jsou například vysoká cla, množství omezení, zákazy dovozů a vývozů),
- ekonomické překážky (například nákupy ve velkém, nákup levnějšího zboží umožňuje reexportérovi dosáhnout nižších cen a prodávat do dalších zemí za vyšší ceny),
- doplnění vývozů reexportéra (možná kompletace sortimentu svých výrobků s výrobky, které byly dovezeny z jiného státu.

Zahraniční obchod v současné době ale také uplatňuje „řadu forem s nestandardními tržními vztahy (mj. odlišným přechodem vlastnictví), mezi něž se řadí zušlechťovací styk, merchantingové obchody, kvazi-tranzitní obchody atd.“ (Štěrbová et al., 2013, s. 16).

1.4.2 Nástroje zahraničního obchodu

K realizaci svých cílů v oblasti zahraničního obchodu používá každý stát celou řadu obchodně politických nástrojů, přičemž z pohledu mezinárodního práva jsou nástroje zahraničního obchodu rozdělovány na autonomní nástroje a smluvní nástroje. V této souvislosti je nutné podotknout, že spolu s posilováním smluvních nástrojů v zahraničním obchodě, dochází k redukci možnosti používat nástroje autonomní. Obecně jsou autonomní nástroje rozdělovány do dvou kategorií na tarifní a netarifní nástroje, přičemž za tarifní nástroje jsou považována cla, celní kvóty, daně, dávky a poplatky. Nejvíce používanou formou netarifních nástrojů jsou pak různá množství

omezení a dále opatření v oblasti fiskální politiky a devizového režimu nebo technických překážek. (Fojtíková, 2009)

Za důležité tarifní nástroje jsou považována cla, což jsou dávky vybírané přímo při přechodu zboží přes hranice celního území. Za clo se považuje státem spravovaná obligatorní platba, vymezená právními předpisy, která je neekvivalentní, nesankční, nevratná a nedobrovolná, jež prezentuje příjem veřejného rozpočtu. (Karfíková, Boháč & Kohajda et al., 2018)

Clu pak Machková (2006) dělí do tří skupin:

- **podle účelu na:**

- ~ fiskální – představují příjem státního rozpočtu,
- ~ prohibitivní – účelem je znemožnit dovoz,
- ~ skleníková – ochrana konkrétního odvětví,
- ~ odvedená – opatření vůči druhému státu,
- ~ negociační – vytvářejí vyjednávací pozici,
- ~ diferenční – používána pro zvýhodnění dopravy,
- ~ kontingentní – jde o nižší než aplikovatelná (platná jen po určitou dobu),
- ~ preferenční – používají ji určitá integrační uskupení.

- **podle pohybu zboží na:**

- ~ dovozní – jsou používána nejčastěji,
- ~ vývozní – používají se minimálně,
- ~ tranzitní – bývají nahrazována dálničními poplatky.

- **podle způsobu výběru**

- ~ valorická – která jsou stanovena % z celní hodnoty zboží,
- ~ specifická – tato cla jsou stanovena pevnou částkou za fyzickou jednotku, například tunu nebo kus,
- ~ diferencovaná (kombinovaná) – diferenciované clo je vyměřováno z jednotky zboží s odstupňováním dle jeho ceny.

Dalšími tarifními nástroji jsou v předcházejícím textu uvedené celní kvóty, celní stropy, ale i další poplatky, přičemž rozdíl mezi celní kvótou a celním stropem se zakládá na

tom, že zatímco po vyčerpání celní kvóty nemůže být již zboží na domácí trh dováženo za nižší celní sazbu dodáváno, v případě využití celního stropu je dovoz za výhodnější celní sazbu umožněn, a to až do doby, kdy zrušení celního stropu bude inicializovat některý subjekt daného státu. (Fojtíková, 2009)

Nejčastěji využívanými netarifními nástroji jsou v současné době technické překážky obchodu, kam se řadí například „*povinné certifikáty, administrativní povolovací řízení, změny výrobních postupů, které musí podnik zajistit, aby vyhověl požadavkům místních orgánů apod.*“ (Machková, 2006, s. 2) Technické překážky se snaží o zvýhodnění domácího zboží před zahraničním. Dovoz zboží je zde podmíněn zcela konkrétními požadavky například na kvalitu, rozšíření záruky, balení a další speciální normy.

Závěrem k teoretické části diplomové práce lze konstatovat, že zahraniční obchod lze považovat za nejdůležitějšího hybatele světového růstu. Svůj nesporný podíl měla liberalizace obchodu prostřednictvím tarifních překážek. Rashmi uvádí, že pomalu se přetváří také pozice zemí v rámci globálních hodnotových řetězců. Znakem strukturálních změn světové ekonomiky je i rychlý nástup jiho-jihního obchodu (*angl. South-South trade*), probíhající zejména v asijských ekonomikách, a stagnace obchodu mezi rozvinutými zeměmi (*angl. North-North trade*). (Rashmi, 2013, in Fojtíková & Vahalík, 2015)

PRAKTICKÁ ČÁST

2 Charakteristika ČR a VSR

2.1 Historie česko-vietnamských vztahů

Historie česko-vietnamských vztahů sahá do 50. let 20. století, kdy Československo navázalo diplomatické styky se Severním Vietnamem. Československo v následujících letech poskytovalo vojenskou, ekonomickou a technickou pomoc Severnímu Vietnamu během vietnamské války.

Po válce Československo nadále podporovalo Vietnam a v roce 1978 podepsalo smlouvu o přátelství a spolupráci s Vietnamskou socialistickou republikou. V 80. letech poskytovalo Československo Vietnamu ekonomickou a technickou pomoc, včetně budování továren a infrastruktury.

Po sametové revoluci v roce 1989 se Československo stalo demokratickou zemí a začalo svou zahraniční politiku přesouvat na Západ. Země však nadále udržovala přátelské vztahy s Vietnamem a v roce 1995 obě země podepsaly společné prohlášení o všestranné spolupráci a přátelství mezi Českou republikou a Vietnamem.

Česká republika se v posledních letech stala pro Vietnam významným ekonomickým partnerem, obchod mezi oběma zeměmi výrazně roste. V České republice se usadili také vietnamští imigranti, kteří tvoří jednu z největších etnických menšin v zemi.

Ve vztazích však také panovalo napětí, zejména v otázce lidských práv. Čeští představitelé kritizovali Vietnam za to, jak se chová k politickým disidentům a náboženským menšinám, zatímco Vietnam kritizoval Českou republiku za podporu prodemokratických aktivistů. Celkově vzato, i když měl vztah mezi Českou republikou a Vietnamem své vzestupy i pády, obě země si v průběhu let udržovaly dlouhodobé přátelství a spolupráci. (Johnston, 2023, Mullerova, 1999)

2.2 Faktory ovlivňující česko-vietnamské vztahy

Mezi faktory ovlivňující česko-vietnamské vztahy patří historické vazby, ekonomické zájmy, kulturní výměna, politická spolupráce a obavy o regionální bezpečnost.

Výhody:

- Ekonomické zájmy: Česká republika je pro Vietnam důležitým ekonomickým partnerem, přičemž bilaterální obchod v posledních letech výrazně roste. Vietnam je také důležitým trhem pro české společnosti, které chtějí rozšířit své podnikání v jihovýchodní Asii.
- Kulturní výměna: Kulturní výměnné programy pomohly prohloubit porozumění a přátelství mezi Čechy a Vietnamci. To zahrnovalo výměnu studentů, umělců a kulturní akce.
- Historické vazby: Historické vazby mezi Československem a Vietnamem vytvořily základ pro silné vztahy mezi oběma zeměmi. Tato společná historie pomohla posílit pocit vzájemného porozumění a respektu.
- Politická spolupráce: Obě země spolupracovaly v různých mezinárodních organizacích a fórech, včetně Organizace spojených národů a Asociace národů jihovýchodní Asie (ASEAN). To pomohlo posílit jejich diplomatické vztahy.
- Regionální bezpečnost: Obě země mají společné zájmy na regionální bezpečnosti a stabilitě. Spolupracovali na řešení bezpečnostních problémů v regionu, jako je pirátství a terorismus.

(The Diplomatic Service of the European Union, 2019)

Nevýhody:

- Lidská práva: Česká republika kritizovala výsledky Vietnamu v oblasti lidských práv, zejména pokud jde o zacházení s politickými disidenty a náboženskými menšinami. To vedlo k napětí ve vztahu.
- Politické rozdíly: Obě země mají odlišné politické systémy, přičemž Česká republika je demokratickou zemí a Vietnam je státem jedné strany. To může vést k rozdílům v politické ideologii a politice.
- Migrace: Vietnamští imigranti se usadili v České republice, což vedlo k některým sociálním a ekonomickým problémům, včetně jazykových bariér a soutěže o zaměstnání.

- Kulturní rozdíly: I přes kulturní výměnné programy stále existují určité kulturní rozdíly mezi Čechy a Vietnamci. To může vést k nedorozuměním a potížím v komunikaci.
- Zeměpisná vzdálenost: Zeměpisná vzdálenost mezi oběma zeměmi může ztížit udržení silného vztahu, zejména pokud jde o obchodní a hospodářskou spolupráci.

(The Diplomatic Service of the European Union, 2019)

2.3 Česká republika (ČR)

Samostatná Česká republika, která vznikla rozpadem dvou zemí 1. ledna 1993 je demokratickým státem ve střední Evropě, přičemž její zeměpisná poloha z ní dělá zcela přirozenou křižovatku tranzitních koridorů. Geografická rozloha České republiky je 78 871 km², přičemž sousedními státy jsou Slovensko (délka hranice 215 km), Rakousko (326 km), Německo (646 km) a Polsko (658 km). ČR má 14 krajů, počet obyvatel je 10 533 399, hustota zalidnění je 134 obyvatel na kilometr čtvereční a hlavním městem je Praha. Úředním jazykem je čeština a měnou je česká koruna. Hlavou státu je prezident Petr Pavel. Politický systém České republiky je parlamentní republikou a Česká republika je stala členem EU v roce 2004. ČR je dále součástí mnoha důležitých mezinárodních organizací, ve kterých se významným podílem podílí na jejich fungování, jedná se o organizace UN, WTO, IMF, OECD, IEA a NATO. (EU 2022.cz, 2022, ČSÚ, 2023)

Obrázek 2: Poloha České Republiky

Zdroj: *Encyclopædia Britannica, 2023*

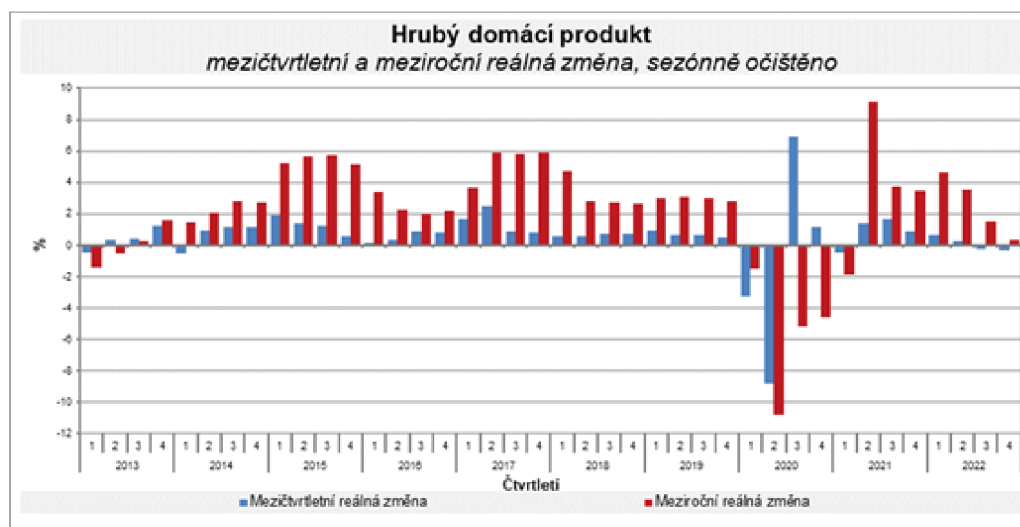
2.3.1 Charakteristika české ekonomiky

Česká republika představuje poměrně malou tržní ekonomiku a až do začátku roku 2020 se českému hospodářství dařilo držet poměrně solidní růst HDP. V důsledku pandemie covid – 19 však následně prošla sice krátkou, ale hlubokou recesí. Původně očekávané oživení po pandemii v roce 2022, v první polovině roku, kdy ekonomika byla podporována postpandemickou obnovou však nenastalo. V první polovině roku 2022 totiž vypukla válka na Ukrajině a energetická krize, a ve druhé polovině se již výrazně projevil vliv vysoké inflace na reálnou hodnotu příjmů a úspor domácností a následně i jejich spotřebu. Původní státní rozpočet na rok 2022, který počítal se schodkem ve výši 280 mld. Kč, musel být v důsledku konfliktu na Ukrajině a jeho dopadům dvakrát novelizován. Poprvé se zvýšil plánovaný deficit na 330 mld. Kč, podruhé na 375 mld. Kč. Nakonec rozpočet skončil se schodkem 360,4 mld. Kč. (Deloitte, 2023)

Hrubý domácí produkt očištěný o cenové vlivy a sezónnost byl v roce 2022 podle předběžného odhadu ČSÚ o 2,5 % vyšší než v roce předcházejícím. Růst byl podpořen výdaji na tvorbu hrubého kapitálu a zahraniční poptávkou. Opačně negativní vliv měly výdaje na konečnou spotřebu českých domácností. Růst hrubé přidané hodnoty byl podpořen zejména zpracovatelským průmyslem a skupinou odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství. (ČSÚ, 2023b)

Vývoj hrubého domácího produktu od roku 2013 je uveden v grafu 1.

Graf 1: Hrubý domácí produkt ČR

Zdroj: ČSÚ, 2023b

Zajímavým ukazatelem ekonomiky ČR je HDP na obyvatele, kde dle Evropského srovnávacího programu patří Česká republika mezi země EU s nižším středním příjmem viz tabulka 1.

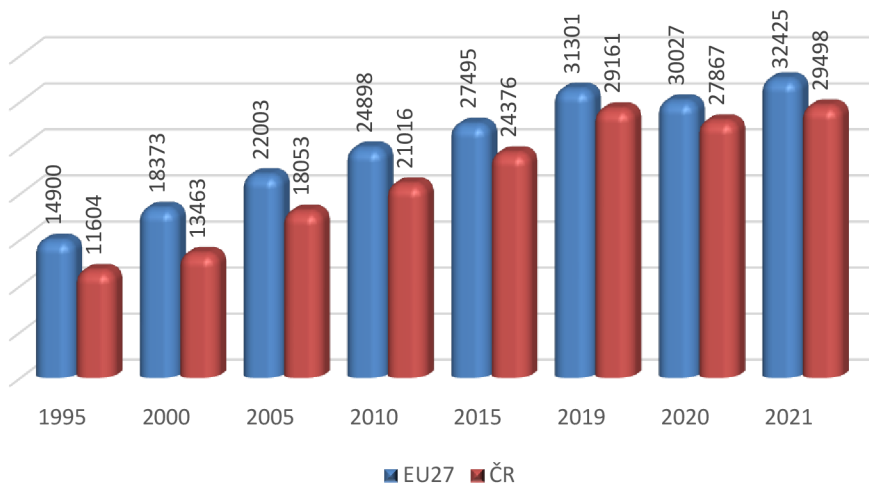
Tabulka 1: Dělení zemí EU do skupin podle výše HDP na obyvatele v PP (2020)

Skupina zemí	HDP na obyvatele v PPS (EU-27_2020=100)	Země
s vysokým příjmem	120 a vyšší	Lucembursko, Irsko, Dánsko, Nizozemsko, Rakousko, Německo, Švédsko
s vyšším středním příjmem	100-119	Belgie, Finsko, Francie
s nižším středním příjmem	50-99	Malta, Itálie, ČR, Slovinsko, Kypr, Litva, Španělsko, Estonsko, Polsko, Portugalsko, Maďarsko, Rumunsko, Slovensko, Lotyšsko, Chorvatsko, Řecko, Bulharsko
s nízkým příjmem	méně než 50	x

Zdroj: vlastní zpracování dle Eurostat, 2022, in. ČSÚ. 2023c

V grafu 2 je uveden vývoj HDP na obyvatele ve standardu kupní síly České republiky v porovnání s průměrem EU 27 v letech 1995 až 2021.

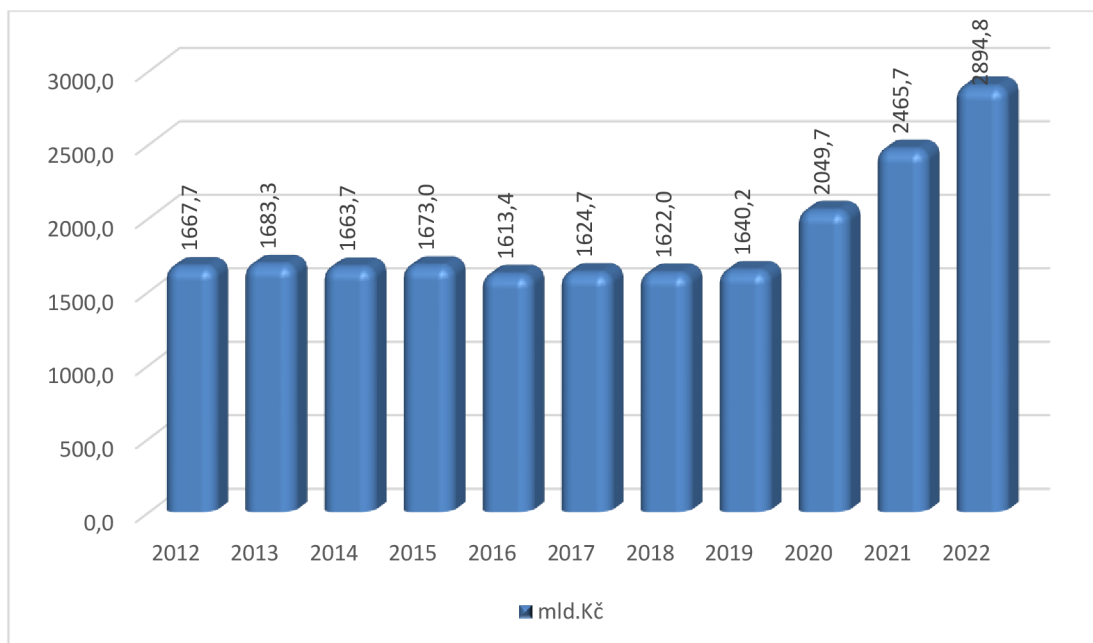
Graf 2: Vývoj HDP na obyvatele ve standardu kupní síly

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2023d

Problém, který trápí ČR v posledním období je rychle se zvyšující zadluženost a neúměrně vysoká inflace. Vývoj zadluženosti od roku 2012 ukazuje graf 3.

Graf 3: Vývoj státního dluhu České republiky od roku 2012

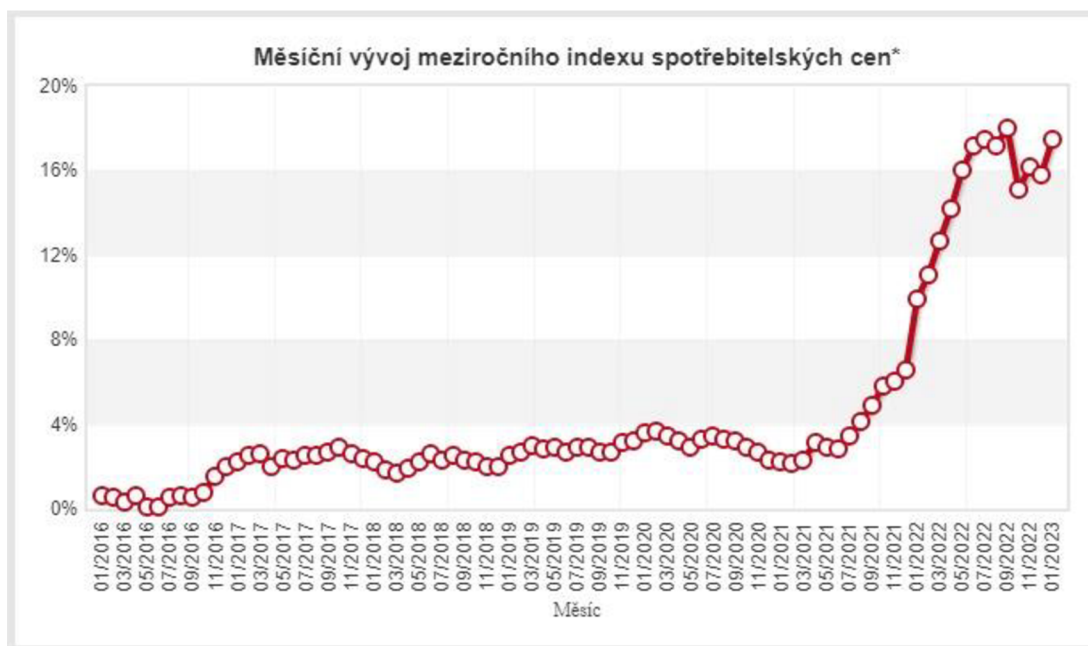
Zdroj: vlastní zpracování dle MF, 2023

Jak vyplývá z grafu, státní dluh na konci roku 2022 vzrostl na 2,895 bilionu korun, přičemž v roce 2021 to bylo ještě 2,466 bilionu korun. Na každého českého občana tak

teoreticky připadá dluh ve výši 275 033 korun. Dle ČTK tak na financování státního dluhu bude v letošním roce letos ministerstvo financí potřebovat 649 miliard korun, což je skutečně astronomická suma. (ČTK, 2023a) Navíc státní rozpočet v únoru 2023 skončil ve schodku 119,7 miliardy korun, což byl nejhorší deficit od vzniku ČR (ČTK, 2023b).

Podobný vývoj jako u státního dluhu lze sledovat i u inflace, respektive vývoje meziročního indexu spotřebitelských cen, viz graf 4.

Graf 4: Měsíční vývoj meziročního indexu spotřebitelských cen

Zdroj: ČSÚ, 2023e

Z grafu je patrné, že skokový nárůst inflace propukl v lednu 2022 (9,9 %), aby pokračoval v průběhu celého roku 2022, kdy v červenci byla zaznamenána hodnota již 17,5 % a v září dokonce 18 %. Po určitém, i když ne příliš velikém snížení v dalším období, vzrostla hodnota inflace opět na 17,5 % v měsíci lednu 2023.

2.3.2 Charakteristika českého zahraničního obchodu

Český zahraniční obchod hraje ve vývoji ekonomiky klíčovou roli. Podíl vývozu zboží a služeb na HDP totiž dosahuje 72 %, což je v Evropské unii nadprůměrná hodnota. Hlavními obchodními partnery České republiky jsou ze zemí Evropské unie Německo, Slovensko, Polsko a Francie. (Deloitte, 2023) Zahraniční obchod ČR, respektive její export je zaměřen na motorová vozidla, počítače, elektroniku a optické přístroje, různé

chemické látky, stroje a elektrická zařízení. Import ČR je orientovaný na motorová vozidla, stroje a elektronická zařízení, potravinářské výrobky, chemické látky apod. (EU 2022.cz, 2022)

Vývoj zahraničního obchodu České republiky se zbožím (hlavní ukazatele časová řada) v období 2005 až 2022 ukazuje tabulka 2.

Tabulka 2: Zahraniční obchod se zbožím – hlavní ukazatele – časová řada

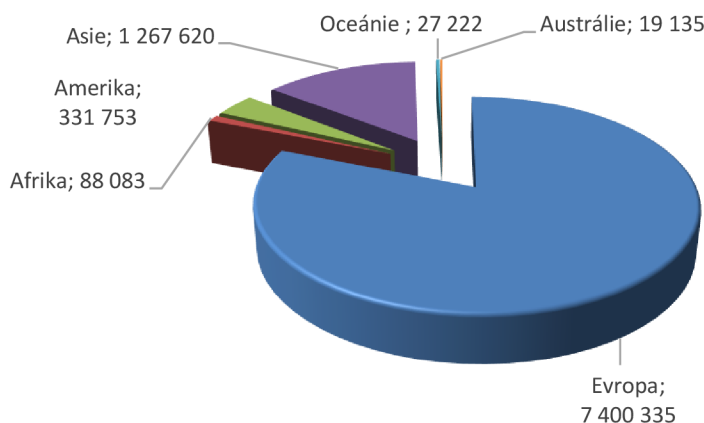
	Absolutně (v mil. Kč)				Meziroční index (%)		
	Obrat zboží	Vývoz zboží	Dovoz zboží	Bilance zboží	Obrat zboží	Vývoz zboží	Dovoz zboží
2005	3 762 417	1 883 791	1 878 626	5 165	.	.	.
2006	4 180 306	2 091 053	2 089 253	1 800	111,1	111,0	111,2
2007	4 649 557	2 314 158	2 335 399	-21 241	111,2	110,7	111,8
2008	4 604 032	2 279 850	2 324 182	-44 332	99,0	98,5	99,5
2009	4 035 643	2 033 355	2 002 288	31 067	87,7	89,2	86,2
2010	4 690 261	2 334 841	2 355 420	-20 579	116,2	114,8	117,6
2011	5 129 905	2 570 941	2 558 964	11 977	109,4	110,1	108,6
2012	5 387 275	2 725 843	2 661 432	64 410	105,0	106,0	104,0
2013	5 465 941	2 786 230	2 679 711	106 518	101,5	102,2	100,7
2014	6 152 387	3 149 198	3 003 189	146 009	112,6	113,0	112,1
2015	6 394 966	3 262 971	3 131 994	130 977	103,9	103,6	104,3
2016	6 434 558	3 299 106	3 135 452	163 654	100,6	101,1	100,1
2017	6 862 328	3 512 897	3 349 431	163 466	106,6	106,5	106,8
2018	7 134 014	3 616 240	3 517 774	98 466	104,0	102,9	105,0
2019	7 237 832	3 691 763	3 546 068	145 695	101,5	102,1	100,8
2020	6 786 220	3 483 076	3 303 145	179 931	93,8	94,3	93,1
2021	7 907 205	3 949 118	3 958 087	-8 970	116,5	113,4	119,8
2022	9 145 951	4 473 906	4 672 045	-198 139	115,7	113,3	118

Zdroj: ČSÚ, 2023f

Z tabulky je zřejmé, že dle obrat zboží (běžné ceny, sezónně neочиštěné údaje), se od roku 2005 neustále zvyšoval. V roce 2020 však došlo k propadu bilance obchodu se zbožím a to o 198 139 mil. Kč, což bylo nejvíce ve sledovaném období 2005-2020.

Graf 5 zobrazuje zastoupení jednotlivých částí světa v rámci zahraničním obchodu České republiky se zbožím v roce 2022 (mil. Kč).

Graf 5: Zastoupení zahraničního obchodu se zbožím dle jednotlivých částí světa

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2023f

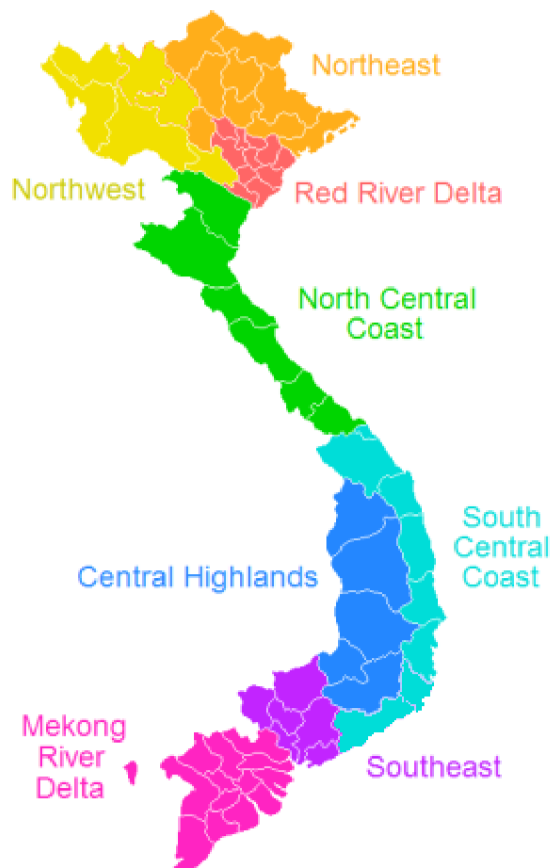
Závěr k zahraničnímu obchodu České republiky je nutné dodat, že v roce 2022 vykázala obchodní bilance schodek 198,1 mld. Kč. Od začátku roku 2022 vzrostl meziročně vývoz o 13,3 % a dovoz o 18,0 %. Nepříznivý vliv na celkové saldo zahraničního obchodu měl především větší deficit obchodu s ropou a zemním plynem, celkem o 8,8 mld. Kč, a to v důsledku růstu cen na světových trzích a vyššího dovezeného množství, ale také obchodu s elektrickými zařízeními o 3,1 mld. Kč.

2.4 Vietnamská socialistická republika (VSR)

Vietnam, plným názvem Vietnamská socialistická republika (VSR) je v současné době známý zejména pro svůj významný rozvojový potenciál, přičemž počtem obyvatel (98,640 milionů v roce 2023) je Vietnam patnáctou nejlidnatější zemí světa a devátou nejlidnatější zemí v Asii. Populace Vietnamu se každým rokem zvyšuje asi o 1 % a přibývá asi 1 milion lidí ročně. (World Population Review, 2023) VSR se nachází na východě poloostrova Zadí Indie při pobřeží Jihočínského moře a sousedí s Kambodžou, Čínou a Laosem. Oficiálním jazykem je vietnamština. V současnosti jsou na území VSR rozeznávány 54 etnických skupin. VSR se rozkládá na ploše 331 690 km čtverečních, přičemž délka vnitrozemských hranic je 4639 km a pobřežní čára je dlouhá 3444 km. (MZV, 2023a) Hlavním městem Vietnamu je Hanoj, přičemž nejlidnatějším městem je Ho Či Mínovo město (World Population Review, 2023). Plošně se Vietnam

člení na 63 administrativních oblastí (53 provincií a 5 měst pod ústřední vládou na úrovni provincií). Tato území jsou pak seskupena do 8 regionů, viz mapa na obrázku 2.

Obrázek 3: Vietnamské regiony

Zdroj: GitHub, 2023

Přes to, že základy Vietnamu jsou založeny na postojích a ideologiích kolektivismu (politický rámec je založen na socialistické republice jedné strany), ve Vietnamu je důležitá i role náboženství. Vietnamský politický rámec je pak založen na socialistické republice jedné strany. Generální tajemník Komunistické strany Vietnamu je vůdce strany a šéf politbyra. Hlavou státu je prezident, zatímco předseda vlády Vietnamu je hlavou vlády. (MZV, 2023a) Oficiální měnou Vietnamu je vietnamský dong (VND).

2.4.1 Charakteristika vietnamské ekonomiky

Ekonomika Vietnamské socialistické republiky dosáhla za posledních několik roků silný růst, díky kterému dnes Vietnam získal status transitivní ekonomiky z původního statusu rozvojové země, za kterou byl dlouhodobě považován. Až do 80. let

předcházejícího století se totiž řadil mezi nejchudší země světa. Vietnam je 25. největší ekonomikou na světě, 21. největším světovým exportérem a 19. největším světovým importérem. Vietnamská ekonomika je extrémně závislá na zahraničním obchodu, přičemž export tvoří 105 % HDP. (Tlapa et al., 2022) Významným odvětvím vietnamského hospodářství je zemědělství, v němž je zaměstnáno více než 70 % obyvatel. Od zahájení reform v roce 1986 (reformy Doi Moi – v překladu nová doba), které měly za cíl proměnit dřívější centralizovanou ekonomiku a pomocí zahraničních investic, se však vietnamská ekonomika dost výrazně proměnila. (Hlavatá et al., 2008) Čím dál více je do ekonomiky Vietnamu začleňována soukromá ekonomika, která je však strukturována tak, aby zapadala do socialisticky orientované tržní ekonomiky. Tento proces se ale musel postupně zhmotňovat v provozních nástrojích, jako jsou právní formy nebo účetní zásady. Národní shromáždění Vietnamu tak již v roce 1990 přijalo zákon o společnostech, který byl novelizovaný v roce 1995 a v roce 1999 zákon o podnikání, novelizovaný v roce 2005, který umožnil společnou úpravu pro státní i soukromé podniky. Ten byl následně novelizován v roce 2013, 2014 a v roce 2020. (Eglinger 2021) Současná struktura vietnamské ekonomiky je pro názornost znázorněna v tabulce 3.

Tabulka 3: Struktura vietnamské ekonomiky

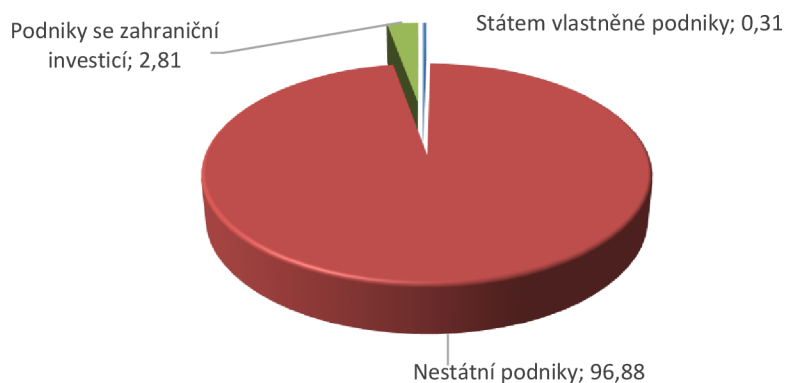
Sektor státního podniku	Nestátní podnikatelský sektor	Podnikatelský sektor financovaný ze zahraničí
- společnost s ručením omezeným s jediným 100 % státním členem, - akciová společnost, - společnost s ručením omezeným, jejíž státní kapitál je vyšší než 50 %.	- soukromá společnost, - partnerství, - společnost s ručením omezeným, - společnost s ručením omezeným, jejíž stát drží méně než 50 % kapitálu, - akciová společnost bez státního kapitálu, - akciová společnost, ve které stát drží méně než 50 % kapitálu.	- společnost se 100 % zahraničním kapitálem, - státní podnik ve společném podniku se zahraničním partnerem, Ostatní společnosti ve společném podniku se zahraničním partnerem.

Zdroj: vlastní zpracování dle Eglinger, 2021

K výše uvedenému je ale nutno dodat, že postavení státního sektoru zůstává ve vietnamské ekonomice stále důležité, protože tato složka, jak uvádějí Chung a Luyên (2021, in dle Eglinger, 2021) přispěla k HDP Vietnamu v roce 2020 celkem 30 %.

Procentické zastoupení jednotlivých typů vlastnictví v roce 2019 je názorně zobrazeno v grafu 6.

Graf 6: Poměr způsobů vlastnictví ve Vietnamu (v %)

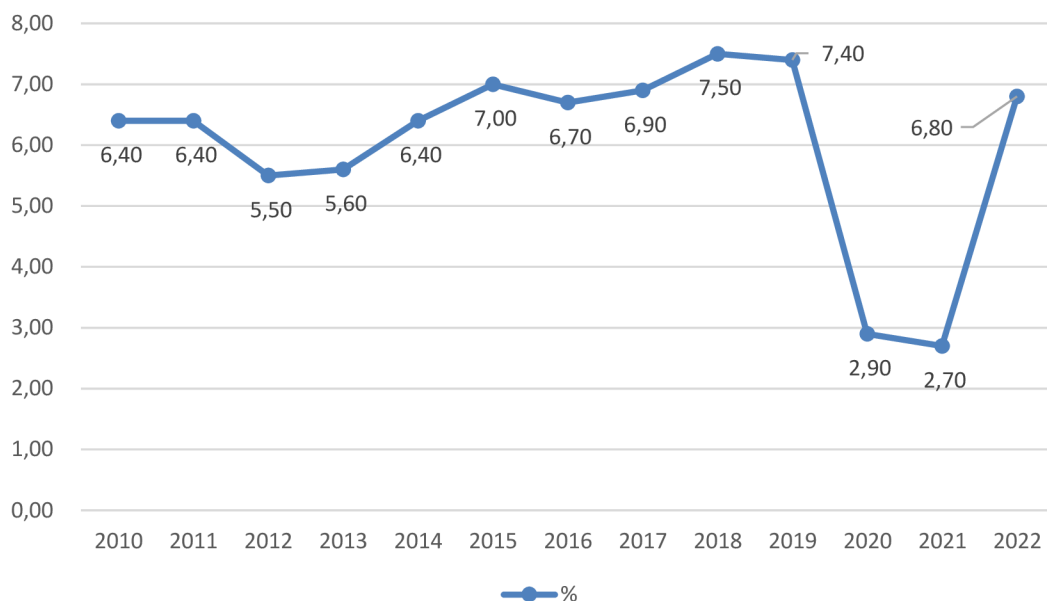

Zdroj: vlastní zpracování dle Eglinger, 2021

Na příkladu Vietnamu lze demonstrovat, jak je možné na základě úspěšných reforem Doi Moi, posunout zemi během jedné lidské generace z nejchudších zemí světa mezi úspěšné státy světa. Je to patrné již z toho, že mezi lety 2002 a 2021 se HDP na hlavu zvýšil 3,6krát, přičemž dosáhl hodnoty téměř 3 700 USD. Podobně míra chudoby klesla ze 14 % v roce 2010 na 3,8 procenta v roce 2020. Vietnamská ekonomika se díky pevným základům ukázala i jako poměrně odolná během různých krizí, například COVID-19, i když varianta Delta zapříčila výrazné snížení růstu HDP v roce 2021. Světová banka (World Bank) předpokládala, že vietnamská ekonomika se vrátí na růst 7,2 procenta HDP v roce 2022 a 6,7 procenta v roce 2023. (WB, 2022) To se však nestalo a v roce 2022 bylo dosaženo růstu pouze HDP 6,8 %, s předpokladem 7,4 % v roce 2023. (Tlapa et al., 2022)

Procentní růst HDP Vietnamu v desetiletém období od roku 2010 i pokles růstu v pandemickém období 2020 a 2021 dokládá graf 7.

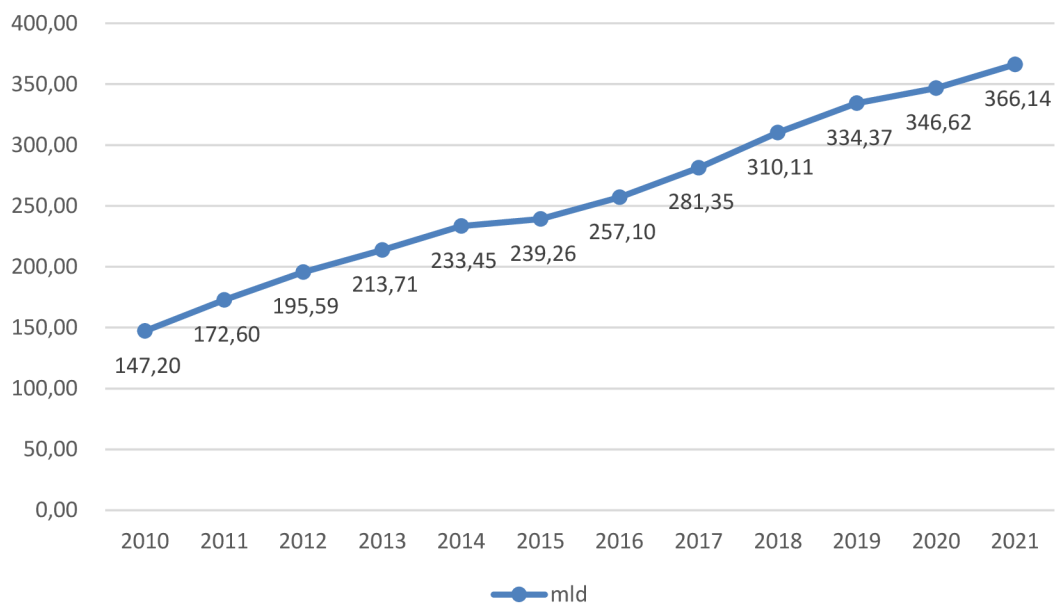
Graf 7: Růst HDP Vietnamu (roční; %)

Zdroj: vlastní zpracování dle WB, 2022, Tlapa et al., 2022

Vývoj HDP od roku 2010 do roku 2021 v miliardách dolarů je uveden v grafu 8.

Graf 8: Vývoj HDP Vietnamu v miliardách USD

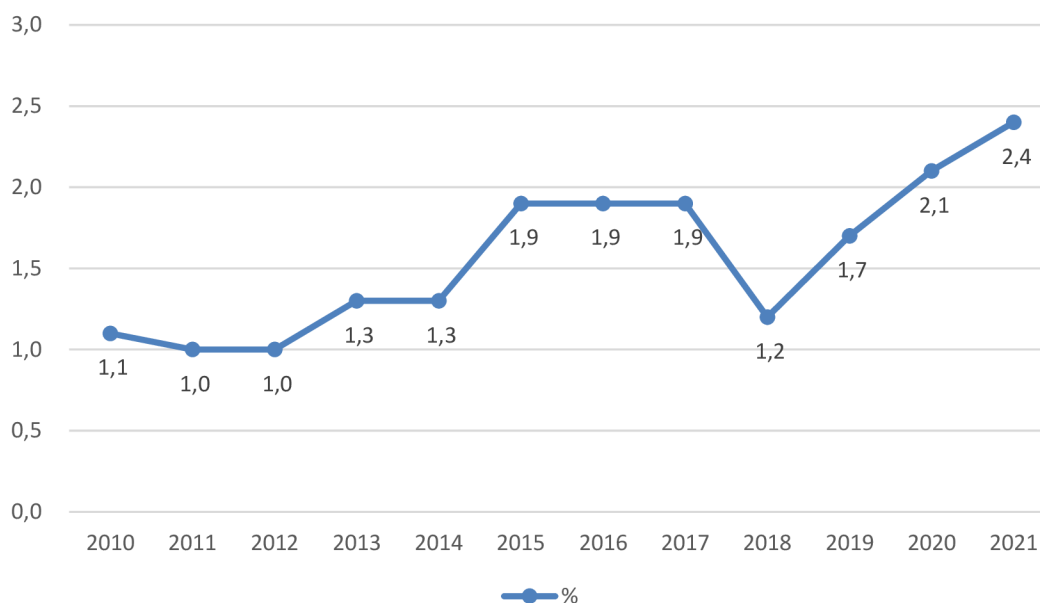

Zdroj: vlastní zpracování dle WB, 2022

Z uvedeného grafu je zřejmé, že dle národních účtů World Bank a datových souborů národních účtů OECD, se hrubý domácí produkt během posledního desetiletého období soustavně zvyšoval. Jak je zřejmé z předcházejícího grafu dle World Bank, má vietnamská ekonomika dost silné ambice stát se v budoucnosti vyspělou průmyslovou

ekonomikou. Z hlediska merita této práce je také zajímavý současný vývoj inflace, která se od roku 2015, kdy bylo dosaženo nezaměstnanosti pouze 0,6 %, stabilně pohybuje pod hladinou 3,5 % a v roce 2021 dosáhla výše pouze 1,8 %. (WB, 2022)

Graf 9: Vývoj nezaměstnanosti ve Vietnamu (% pracovní síly) od roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování dle WB, 2022

Nejnižší míra nezaměstnanosti ve sledovaném období byla zaznamenána v letech 2011 a 2012 (shodně 1,0 %), mezi léty 2015 až 2017 se pak pohybovala na úrovni 1,9 %, v roce 2018 poklesla, aby pak během pandemického období COVID-19 vystoupala na 2,4 % v roce 2021. (WB, 2022)

Následující tabulka 4 ukazuje predikci EIU hlavních ekonomických údajů Vietnamské socialistické republiky za roky 2020 až 2024. Dle uvedených údajů lze dle Tlapy et al. (2022) bude poměrně vysoká ekonomická a politická stabilita Vietnamu, nízké výrobní náklady a rostoucí spotřebitelská poptávka patřit k jeho hlavním přednostem v příštích deseti letech.

Tabulka 4: Predikce EIU hlavních ekonomických údajů VSR

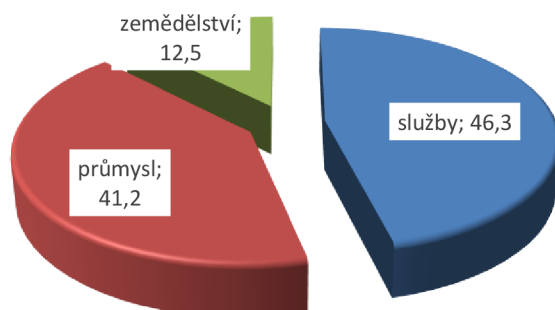
Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Růst HDP (%)	2,9	2,7	6,8	7,4	7,3
Průmyslová produkce (% změna)	2,7	1,6	12,8	10,9	9,8
Veřejný dluh (% HDP)	50,5	52,5	51,9	49,1	46,7
Míra inflace (%)	3,2	1,8	2,7	1,9	2,3
Počet obyvatel (mil.)	97,3	98,2	99,0	99,7	100,4

HDP/obyv. (USD, PPP)	8 650,1	9 090,0	10 030,0	10 960,0	11 980,0
Bilance běžného účtu (mld. USD)	14,9	2,9	2,9	10,3	10,5
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	30,6	18,7	19,5	27,3	28,8
Exportní riziko OECD	4/7	4/7	4/7		

Zdroj: vlastní zpracování dle EIU, OECD, IMD, in Tlapa et al., 2022

V grafu 10 je uveden podíl jednotlivých sektorů vietnamské ekonomiky na hrubém domácím produktu v %.

Graf 10: Podíl jednotlivých sektorů vietnamské ekonomiky na HDP v %

Zdroj: vlastní zpracování dle EIU, in Tlapa et al., 2022

Z grafu 10 je zřejmé, že největší podíl na hrubém domácím produktu vietnamské ekonomiky zaujímají služby (46,3 %), o 5,1 procentního bodu méně tvoří průmysl (41,2 %) a dříve převažující zemědělství již představuje pouze 12,5 % HDP. Tato situace se odráží i v oblasti zahraničním obchodu, kde ještě na začátku 20. století tvořily rozhodující část dovozu do Evropské unie agrární produkty, obuv a oděvy. Přitom uvedené produkty byly dováženy buď ve formě surovin nebo primárně máklo zpracovaných produktů s malou přidanou hodnotou. (Tlapa et al., 2022)

2.4.2 Charakteristika vietnamského zahraničního obchodu

Vietnam je jedním z klíčových vývozních trhů Evropy a Asie. Vládní agenturou, jež vykonává státní řízení průmyslu a obchodu je Ministerstvo průmyslu a obchodu, které vykonává své pravomoci v oblastech strojírenství, hutnictví, elektřina, nová energetika, obnovitelné zdroje energie, ropa a plyn, chemikálie, průmyslové výbušniny, těžba a průmysl zpracování nerostů, spotřební průmysl, potravinářský průmysl a další

zpracovatelský průmysl a oběh domácího zboží; dovoz a vývoz, řízení trhu, podpora obchodu, elektronický obchod, obchodní služby, mezinárodní hospodářsko-obchodní integrace, řízení hospodářské soutěže, kontrola monopolů, uplatňování ochranných, antidumpingových a antisubvenčních opatření a opatření na ochranu zájmů spotřebitelů; a státní řízení veřejných služeb v odvětvích a doménách ve státní správě ministerstva. (VITIC, 2023)

Organizační schéma Ministerstva průmyslu a obchodu Vietnamu je zobrazena na obrázku 3.

Obrázek 2: Vietnam – Organizační schéma Ministerstva průmyslu a obchodu

Zdroj: MoiT, 2023

Ekonomika Vietnamské socialistické republiky je orientovaná více na export než import, protože většina výrobků VSR je vyvážena do ciziny. Z hlediska České republiky je důležité, že například to, že v roce 2020 byl Vietnam pro Evropskou unii, jejíž je ČR členem, patnáctým největším obchodním partnerem v oblasti obchodu se zbožím na světě. Do EU se z Vietnamu dováží hlavně telekomunikační zařízení, oděvy a potravinářské výrobky. Naopak Evropská unie do Vietnamu vyváží především stroje a dopravní prostředky, chemické látky či některé zemědělské produkty. To potvrzuje Eglinger (2021) který uvádí, že v roce 2019 měl Vietnam pozitivní obchodní bilanci se zemědělsko-potravinářskými produkty s EU. Vietnamský vývoz do Evropské unie dosahoval částky 2,16 miliardy EUR. Oproti tomu vývoz z EU do Vietnamu činil 1,14 miliardy EUR.

Pro doplnění informací o vietnamském importu je v tabulce 5 uveden vietnamský import pěti druhů TOP zboží v mld. USD.

Tabulka 5: TOP import Vietnamu dle zboží v mld. USD

Zboží	mld. USD
Elektronky, rentgeny, diody, tranzistory apod., díly	46,9
Díly apod. ke strojům kancelářského a automatického zpracování dat	23,2
Elektrické přístroje ke spínání apod. elektrických obvodů, odpory aj.	9,1
Přístroje elektrické j. n. (baterie, žárovky apod.)	5,4
Oleje ropné, oleje z nerostů živičných surovin (ropa)	4,1

Zdroj: vlastní zpracování dle EIU, in Tlapa et al., 2022

V roce 2021 obchod mezi Vietnamem a Evropskou unií vzrostl na 63,6 miliardy USD, a to navzdory dopadům pandemie COVID-19. Vietnam v témže roce vyvezl do EU zboží v hodnotě 45,8 miliardy USD, což bylo meziročně o 14,2 % více, a dovezl produkty v hodnotě 17,9 miliardy USD, což představovalo nárůst o 16,5 %. K těmto výsledkům přispěla bezpochyby dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a Vietnamem, tzv. EVFTA, která vstoupila v platnost 1. srpna 2020. (MoiT, 2023) Dohoda o volném obchodu EVFTA (EU-Vietnam Free Trade Agreement) umožnila nejenom odstranění cel na 99 procent obchodovaného zboží, ale také zjednodušení celních procedur, odstranění netarifních překážek obchodu, usnadnění přístupu evropských firem k vietnamským státním zakázkám, ale také poskytla silnější ochranu práv k duševnímu vlastnictví. (Marek, 2022)

Dle Evropské komise (EK) uvedená obchodní dohoda odstranila cla na řadu klíčových výrobků vyvážených z Evropské unie. Dle EVFTA:

- většina strojů a zařízení již nemusí hradit vietnamská dovozní cla až do výše 35 %, zbytek částky cla nebude platit do srpna 2025,
- u motocyklů s motory nad 150 cm³ budou do srpna 2027 zcela zrušena vietnamská dovozní cla ve výši 75 %,
- u většiny automobilů budou do srpna 2030 postupně odstraněna vietnamská dovozní cla ve výši 78 %,
- vietnamské dovozní clo ve výši až 32 % bude postupně zrušeno do srpna 2027 vietnamskými součástmi,
- asi polovina farmaceutických výrobků z EU nemusí platit vietnamská dovozní cla až do výše 8 %, zbytek nebude muset platit vietnamská dovozní cla ve výši 12 % do srpna 2027,

- téměř 70 % vývozu chemických látek z EU nemusí platit vietnamská dovozní cla až do výše 5 %, zbytek bude moci po třech, pěti nebo sedmi letech vstoupit bez cel až do výše 25 %. (EK, 2023)

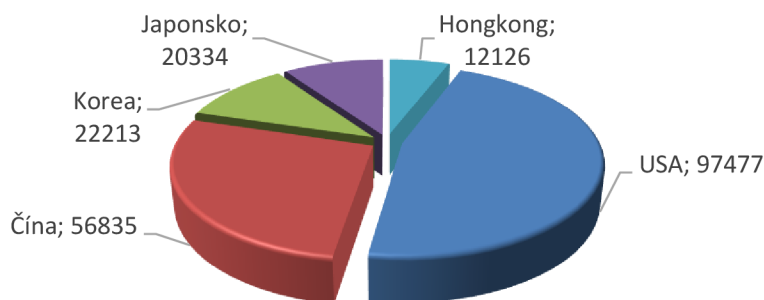
Kromě zrušení cel VSR také v EVFTA souhlasila s tím, že:

- odstraní stávající vývozní cla na vývoz do EU,
- nebude zvyšovat několik cel, která tak zůstanou zachována. (EK, 2023)

Vietnam dohodu EVFTA od počátku vnímá jako významný benefit zejména pro svoji produkci. Statistiky ukazují, že více než ¾ exportu zajišťují zahraniční společnosti s výrobou ve Vietnamu jako je Samsung, LG, Intel, Nike, Adidas aj. Zbývající část exportu, která připadá na domácí firmy, tvoří především agrární produkty. (Marek, 2022) Vietnam má rozsáhlé obchodní zájmy v mnoha zemích i mimo EU, mimo jiné s Čínou, USA, Koreou, Japonskem a uskupením ASEAN (Sdružení národů jihovýchodní Asie). Členem ASEAN (*Association of South East Asian Nations*) se Vietnam stal v roce 1995. Největším dovozcem Vietnamu byly vždy Spojené státy a Čína jeho největším vývozcem. V roce 2019 se Vietnam stal sedmou zemí, která ratifikovala Komplexní a progresivní trans-pacifické partnerství (CPTPP) což mu umožnilo vstoupit na novější trhy a mohlo rozšířit svůj vývoz do zemí, jako je Kanada, Mexiko a Peru, se kterými nemá obchodní dohodu. Komplexní a progresivní dohoda o trans-pacifickém partnerství (CPTPP) je dohoda o volném obchodu (FTA) mezi Austrálií, Brunejí Darussalamem, Kanadou, Chile, Japonskem, Malajsií, Mexikem, Peru, Novým Zélandem, Singapurem a Vietnamem. Pro doplnění je vhodné dodat, že v červnu 2021 Komise CPTPP souhlasila s formálním zahájením přístupových jednání i s Velkou Británií. (Australian Government, 2023)

Dle Langa (2023) je Vietnam 10. největším obchodním partnerem USA a postupně se stal nepostradatelným uzlem v dodavatelském řetězci základního zboží v USA, kam vyváží komodity v hodnotě stovek miliard dolarů, jmenovitě telefony, počítače, textil a oděvy, a odtud dováží počítačové čipy, dřevo, bavlnu a krmivo pro zvířata. Vietnam podle stejného zdroje ve srovnání s obdobím před členstvím ve WTO zvýšil do současnosti celkový objem dovozu a vývozu 7krát.

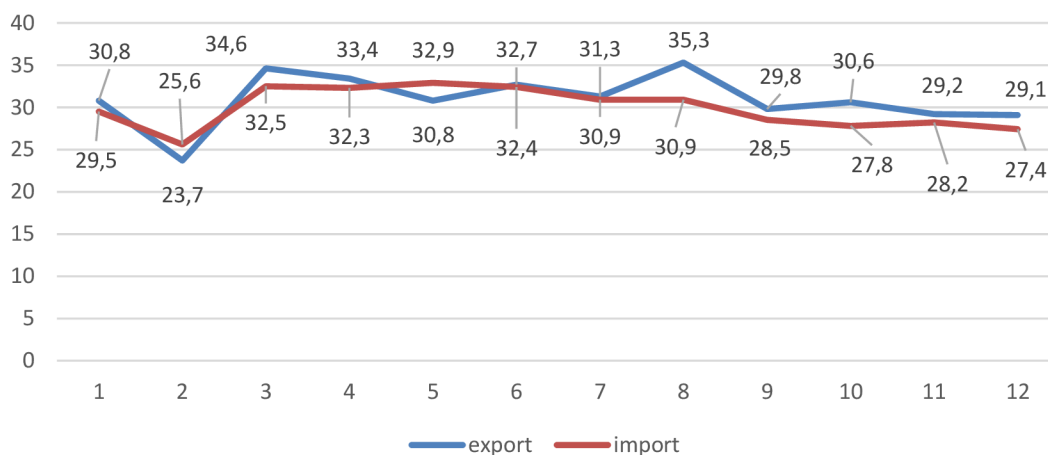
Graf 11: Export zboží v roce 2021 (TOP 5 partnerů, mil. USD)

Zdroj: vlastní zpracování dle UNCTAD, 2022a

Jak vyplývá z grafu 11, v roce 2021, největší export zboží byl směřován do USA, Číny, Koreji, Japonska a Hongkongu. V roce 2021 bylo dosaženo hodnoty dovozu a vývozu dohromady 668,5 miliardy USD a v roce 2022 dokonce přes 730,2 mld. USD (export 371,3 mld. USD a import 358,9 mld. USD), viz graf 12, kde je znázorněn vývoj objemu exportu a importu dle měsíců roku 2022 v mld. USD.

Graf 12: Vývoj objemu exportu a importu dle měsíců roku 2022 (mld. USD)

Zdroj: vlastní zpracování dle GSO, 2023

Jak vyplývá z grafu 12, největšího exportu zboží je dosahováno v období březen (34,6 mld. USD) až srpen (35,3 mld. USD), pak se export do konce roku postupně snižuje. Podobná situace je i importu, s maximem v březnu (32,5 mld. USD) a červnu (32,4 mld. USD).

Výsledky vietnamského mezinárodního obchodu se službami v období 2005, 2010, 2015 a 2021, jsou uvedeny v tabulce 6.

Tabulka 6: Vietnam – mezinárodní obchod se službami

Celkový obchod se službami (miliony USD)				
	2005	2010	2015	2021
Export služeb	4 265	7 460	11 241	3 673
Import služeb	4 450	9 902	15 714	19 407
Obchodní bilance	-185	-2 442	-4 474	-15 734
Export služeb dle hlavní kategorie ((jako % celkových služeb)				
	2005	2010	2015	2021
Doprava	27,4	31,0	22,3	12,1
Cestování	53,9	59,7	65,4	4,1
Ostatní služby	18,7	9,3	12,3	83,8

Zdroj: vlastní zpracování dle UNCTAD, 2022a

Jak je zřejmé z uvedeného grafu, od roku 2005 vietnamský import služeb trvale převyšoval export. Obchodní bilance se nejvíce propadla v covidovém roce 2021 a to o celých 15 734 milionů USA.

2.5 Porovnání vybraných ukazatelů ČR a Vietnamu

Jak vyplývá z předcházejícího textu, Česká republika, která je vnitrozemským státem, je ekonomicky silně provázána především se sousedním Německem, ale i s dalšími sousedními státy Polskem, Slovenskem a Rakouskem, které spolu s Francií představují TOP 5 partnerů českého zahraničního obchodu, viz tabulka 7.

Významné postavení v české ekonomice má již tradičně průmyslová výroba i když v posledním období se na úkor strojírenství zvyšuje podíl potravinářského průmyslu, kde je nejvýznamnější produkce masa, mouky, cukru a piva. Doplňkovou exportní plodinou je již tradičně český chmel. Postupně se rozvíjí také chov sladkovodních ryb. Naproti tomu Vietnam, který leží v jižní Asii je přímořským státem (4 200 km² tvoří vodní plocha), jež na severu sousedí s Čínou a na západě s Laosem a Kambodžou.

Tabulka 7: TOP 5 významných partnerů v oblasti zahraničního obchodu (2021)

Poř.	Česká republika		Vietnam	
	stát	milión USD	stát	milión USD
1	Německo	73 641	USA	97 477
2	Slovensko	18 295	Čína	56 834
3	Polsko	15 248	Korea	22 213
4	Francie	10 473	Japonsko	20 334
5	Rakousko	10 163	Hongkong	12 126

Zdroj: vlastní zpracování dle UNCTAD, 2022a a UNCTAD 2022b

Jak vyplývá z tabulky 7, TOP 5 nejvýznamnějších obchodních partnerů v oblasti zahraničního obchodu tvoří USA, sousední Čína, Korea, Japonsko a Hongkong. Určité nebezpečí mohou na jihu Vietnamu představovat záplavy a povodně (zejména v oblasti delty řeky Mekongu), nebo sezónní tajfuny, které se vyskytují zejména na severu země, ale často zasahují i její střední část.

Porovnání vybraných nejdůležitějších ukazatelů českého a vietnamského hospodářství ukazuje tabulka 8.

Tabulka 8: Porovnání vybraných ukazatelů ČR a Vietnamu

Ukazatel	Jednotka	ČR				VSR			
		2005	2010	2015	2021	2005	2010	2015	2021
HDP	mil. USD	137143	209070	188033	28458	57633	115932	193241	284734
HDP na ob.	mil. USD	13341	19978	17867	26968	693	1326	2096	2921
Růst HDP	%	6,60	2,43	5,39	3,55	7,55	6,42	6,68	1,95
Saldo BÚ	% HDP	-2,05	-3,52	0,45	-0,81	-0,97	-3,69	-1,06	-1,34
Směnný kurz	USD	23,957	19,098	24,599	21,678	15859	18613	21698	23160
Export zboží	mil. USD	78110	132982	157878	226407	32442	72237	162065	335929
Import zboží	mil. USD	76512	126652	141364	21 508	37761	84839	165610	331582
Bilance	mil. USD	1597	6330	16513	14899	-4319	-12602	-3545	4348
Export služ.	mil. USD	13151	21923	23280	29706	4265	7460	11241	3673
Import služ.	mil. USD	10810	17814	19758	24624	4450	9902	15714	19407
Bilance	mil. USD	2342	4109	3521	5082	-185	-2442	-4474	-15732
Příliv FDI	mil. USD	1 353	6141	465	5806	1954	8000	11800	15660
Odliv PZI	mil. USD	-19	1167	2487	5583	65	900	1100	300

Zdroj: vlastní zpracování dle UNCTAD, 2022a a UNCTAD 2022b

Z tabulky je zřejmé, že hrubý domácí produkt se u obou zemí od roku 2005 postupně zvyšuje, a to jak celkově, tak i na obyvatele. Výše HDP na obyvatele je však v obou zemích diametrálně odlišná. Stejně tak odlišný je i směnný kurz národní měny vůči dolaru. Export i import zboží je řádově vyšší ve Vietnamské socialistické republice, což však souvisí s jeho rozlohou a počtem obyvatel. Přímé zahraniční investice, tj. v tabulce jako FDI a PZI, ukazují na daleko vyšší příliv zahraničních investic do VSR. Pro Vietnam jako přímořský stát je proti České republice významná také námořní doprava,

jejíž podíl na celkové světové obchodní flotile činil dle UNCTAD (2022a) v roce 2021 celkem 0,483 %. Výkonnost obchodní flotily se proti roku 2005, kdy dosáhla výše 2 126 tisíce DWT na 10 323 tisíc DWT (zkratka DWT vyjadřuje celkovou nosnost lodí v tunách) v roce 2021.

3 Obchodní spolupráce mezi ČR a Vietnamem

Česká republika má s Vietnamem historicky dlouhodobé vztahy, protože jak bylo uvedeno v úvodu, již v padesátých letech minulého století je možné zaznamenat první diplomatické kontakty. Tyto vztahy byly krátkodobě narušeny v roce 1989, ale záhy, již v roce 1991 po vzniku České a Slovenské Federativní Republiky (ČSFR) byl opětovně navázán kontakt tzv. Protokolem o spolupráci mezi Federálním ministerstvem zahraničních věcí ČSFR a Ministerstvem zahraničních věcí VSR. V dalších letech, zejména pak po vzniku samostatné České republiky dne 1. ledna 1993, se navázaná spolupráce s Vietnamem nadále rozvíjela, a to až do dnešní podoby. Navíc vstup České republiky do Evropské unie dne 1. května 2004, vzájemné vztahy mezi ČR a Vietnamskou socialistickou republikou postavil na ještě vyšší úroveň. Ještě před květnem 2004 vláda ČR dle Czech Republic Economy Watch, a vymezila svým usnesením č. 302 ze dne 31. března 2004 Vietnamskou socialistickou republiku jako jednu z prioritních zemí pro dlouhodobou spolupráci, a to společně s Angolskou republikou, Zambijskou republikou, Mongolskem, Jemenskou republikou, Moldavskou republikou, Bosnou a Hercegovinou, Srbskem a Černou Horou. (Czech Republic Economy Watch. 2007, in Vlček, 2008)

Právě takováto mezinárodní ujednání a jiné mnohostranné obchodní dohody například v rámci Světové obchodní organizace (WTO) či zmiňované UNCTAD (*United Nations Conference on Trade and Development*) a EVFTA (Dohoda o volném obchodu mezi EU a Vietnamem), v současném globálním prostředí významně prohlubují obchodní vztahy prohlubují obchodní spolupráci na mezinárodním poli, ale i mezi Českou republikou a Vietnamem.

3.1 Platné bilaterální smlouvy mezi ČR a VSR a rozvojová pomoc

Mezinárodní spolupráce mezi ČR, která byla v létech 1945 až 1960 označována jako Československá republika (ČSR), 1960 až 1989 jako Československá socialistická

republika (ČSSR) a 1990 až 1992 jako Česká a Slovenská Federativní Republika (ČSFR) a mezi Vietnamskou socialistickou republikou (VSR), dříve označovanou také jako Vietnamská demokratická republika (VDR) byla za dobu dosavadního trvání podpořena mnoha vzájemnými smluvními vztahy.

Tabulka 9: Platné smlouvy ČR a VSR orientované na obchod a rozvojovou pomoc

Datum a místo podpisu	Text
06.11.1970	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VDR o poskytnutí úvěru na dodávku zařízení tepelné elektrárny do VDR.
13.07.1976	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VDR o výměně zboží a platech a o poskytnutí úvěru na vyrovnání aktivního salda mezi čs. vývozem a dovozem na období let 1976-1980.
03.04.1978	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru VSR na dodávku mouky.
31.10.1978	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru určeného na dodávky zařízení a materiálu na rekonstrukci železnice Hočiminovo město – Vinh.
31.10.1978	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru určeného na dodávky zařízení a montáže zaškolovacích středisek pro řidiče.
28.09.1979	Dodatková dohoda k Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o výměně zboží, platech a o poskytnutí úvěru na vyrovnání aktivního salda mezi československým exportem a importem na období 1...
13.12.1980	Výměnný dopis o poskytnutí úvěru Československou socialistickou republikou VSR určeného na nákup obilí.
11.02.1982	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na pokrytí salda obchodní bilance v letech 1981–1985.
14.02.1986	Protokol k Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na krytí salda obchodní bilance v letech 1981–1985.
14.02.1986	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na částečné pokrytí československého aktivního salda platební bilance v letech 1986–1990.
10.05.1987	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na financování československé účasti při projekci a výstavbě vodní elektrárny Vinh Son.
10.05.1987	Třetí dodatková dohoda k Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na dodávku zařízení tepelné elektrárny do VSR z 6. listopadu 1970.

10.05.1987	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na financování československé účasti při modernizaci elektronických závodů ve VSR.
10.05.1987	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na financování československé účasti na modernizaci závodů lehkého průmyslu ve VSR.
08.04.1989	Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na financování československé účasti při modernizaci lokomotivního depa ve VSR.
08.04.1989	Čtvrtá dodatková dohoda k Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na dodávku zařízení tepelné elektrárny do VSR z 6. listopadu 1970.
08.04.1989	Dodatková dohoda k Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou VSR o poskytnutí úvěru na financování československé účasti na modernizaci závodů lehkého průmyslu ve VSR.
20.02.1992	Protokol mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou VSR o vypořádání pohledávek a závazků v platebních vztazích mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a VSR.
25.11.1997	Dohoda mezi vládou ČR a vládou VSR o podpoře a vzájemné ochraně investic.
21.03.2008	Protokol mezi vládou ČR a vládou VSR o změnách Dohody mezi vládou ČR a vládou VSR o podpoře a vzájemné ochraně investic, podepsané dne 25. listopadu 1997 v Hanoji.

Zdroj: vlastní zpracování dle MZV, 2023b

Jak vyplývá z tabulky 9, Česká republika byla zemí, která poskytovala Vietnamu rozvojovou pomoc i v období své hospodářské transformace po roce 1989. To potvrzuje Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, které uvádí, že od roku 1996 realizovala Česká republika ve Vietnamu rozvojové projekty v hodnotě cca 633 milionů Kč. V souladu s Koncepcí zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na léta 2010–2017 však byl Vietnam zařazen do kategorie „*phase-out*“ zemí, ve kterých již nejsou od roku 2013 zahajovány nové bilaterální rozvojové projekty. V zájmu zodpovědného přístupu zahraniční rozvojové spolupráce je ale možné zvažovat dílčí rozvojové intervence s cílem posílit udržitelnost dokončených projektů. (MZV, 2017)

Dá se očekávat, že výrazným krokem k většímu prohloubení vzájemných vztahů mezi ČR a Vietnamem přinese již uváděná Dohoda o volném obchodu (EVFTA) mezi Vietnamem a Evropskou unií. Jedná se totiž o preferenční dohodu, kterou tvoří jinak samostatná celní území účastníků dohody, v nichž jsou cla a další úpravy, omezující obchod odstraněny i pro vzájemný obchod mezi její účastníky, a to pro zboží původem

z těchto zemích. Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a Vietnamskou socialistickou republikou, která byla zveřejněna v Ústředním věstníku EU č. L 186 ze dne 12. června 2020, byla uzavřena na základě Rozhodnutí Rady (EU) 2019/1121 ze dne 25. června 2019 o podpisu Dohody o volném obchodu mezi Evropskou unií a Vietnamskou socialistickou republikou jménem Evropské unie (Úřední věstník L 177, 2.7.2019, s. 1–2). (CS, 2020)

3.2 Obchod mezi Českou republikou a Vietnamem

Od roku 2013, kdy bylo do České republiky dovezeno z Vietnamu zboží v hodnotě 8 164 655 tis. Kč, se import trvale zvyšoval až do roku 2022 kdy již bylo dovezeno zboží v hodnotě 53 219 441 tis. Kč. Za 10 let se tak import vietnamského zboží zvýšil 6,5krát. Jiná situace však byla u exportu zboží z České republiky do Vietnamu, kdy v roce 2022 bylo vyvezeno do VSR zboží v hodnotě 2 534 037 mil. Kč, což bylo téměř stejně jako v roce 2012 (2 512 881 tis. Kč), viz tabulka 10.

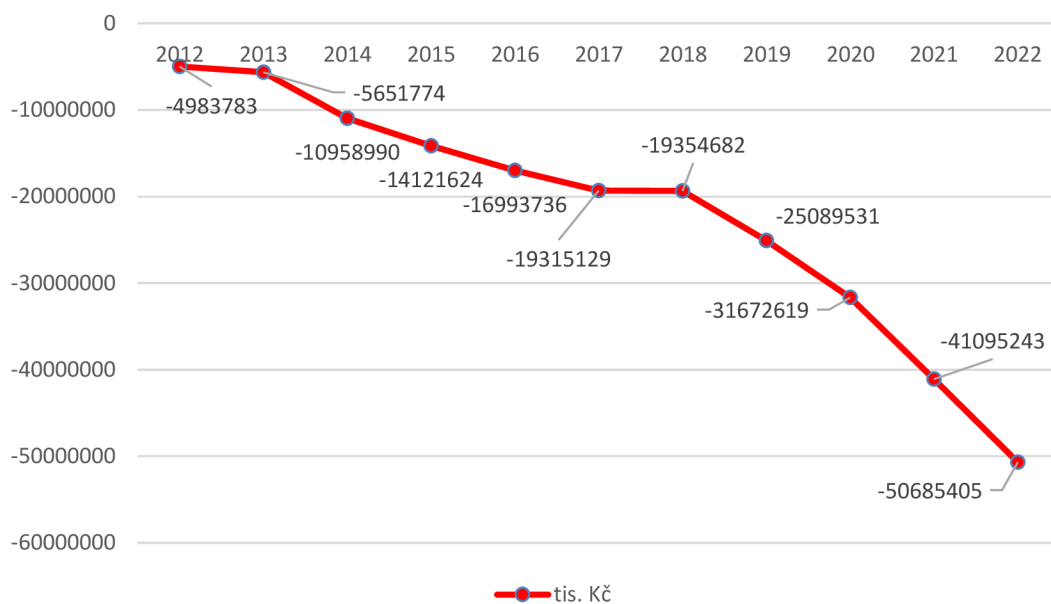
Tabulka 10: Vývoj obchodní bilance zahraničního obchodu ČR a VSR

Rok	Dovoz tis. Kč	Vývoz tis. Kč	Bilance tis. Kč
2012	6 798 235	1 814 449	-4 983 786
2013	8 164 655	2 512 881	-5 651 774
2014	12 711 903	1 752 913	-10 958 990
2015	16 512 556	2 390 932	-14 121 624
2016	19 298 312	2 304 575	-16 993 737
2017	21 757 105	2 441 977	-19 315 128
2018	22 439 745	3 085 063	-19 354 682
2019	26 754 926	1 673 394	-25 081 532
2020	33 357 967	1 685 345	-31 672 622
2021	43 105 475	2 010 232	-41 095 243
2022	53 219 441	2 534 037	-50 685 404

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2023g

Jak je zřejmé ze stejné tabulky, ČR má s Vietnamem dlouhodobě zápornou obchodní bilanci, což je znázorněno v grafu 13.

Graf 13: Vývoj bilance zahraničního obchodu ČR s VSR (tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2023g

Z tabulek 11 a 12 je patrné, že za uplynulé desetileté období se nijak výrazným způsobem nezměnila komoditní struktura českého importu z Vietnamu. Výjimku činí pouze stroje a dopravní prostředky, které jak plyne z grafu 14 dosáhly v roce 2012 zastoupení 30,7 % v importním portfoliu 30,7 %, ale v roce 2022 to již bylo 61,8 %. Naopak zastoupení průmyslového a spotřebního zboží, které mělo v roce zastoupení 46,7 % pokleslo na 27,8 % v roce 2022. V následujících tabulkách bude pro zobrazení dat využito komoditních kategorií dle SITC.

Tabulka 11: Struktura dovozu ČR z VSR v roce 2012 (tis. Kč)

Kód zboží	Název zboží	Kód země	Název země	Netto (kg)	Stat. hodnota CZK(tis.)
0	Potraviny a živá zvířata	VN	Vietnam	18 117 939	813 707
1	Nápoje a tabák	VN	Vietnam	493 583	34 449
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	VN	Vietnam	2 532 174	159 597
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	VN	Vietnam	2 640	66
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	VN	Vietnam	666 134	308 765
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	VN	Vietnam	4 169 355	219 344
7	Stroje a dopravní prostředky	VN	Vietnam	9 188 008	2 085 095
8	Průmyslové spotřební zboží	VN	Vietnam	17 976 592	3 175 794
9	Komodity a předměty obchodu, j.n.	VN	Vietnam	21 001	1 419

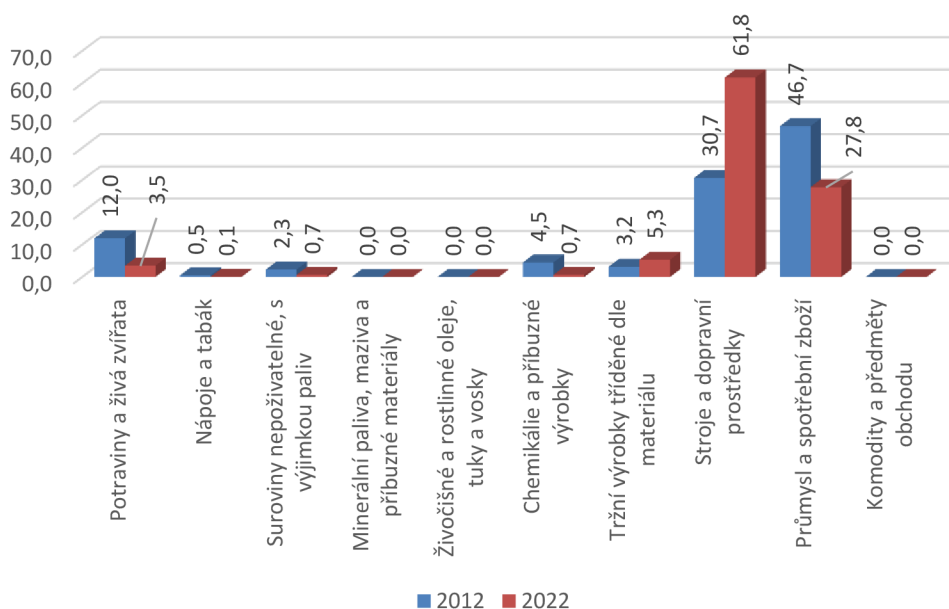
Zdroj: ČSÚ, 2023g

Tabulka 12: Struktura dovozu ČR z VSR v roce 2022 (tis. Kč)

Kód zboží	Název zboží	Kód země	Název země	Netto (kg)	Stat. hodnota CZK(tis.)
0	Potraviny a živá zvířata	VN	Vietnam	28 712 841	1 885 468
1	Nápoje a tabák	VN	Vietnam	1 481 317	61 111
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	VN	Vietnam	7 749 053	383 331
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	VN	Vietnam	3 092	62
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	VN	Vietnam	122 915	6 148
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	VN	Vietnam	3 767 008	354 814
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	VN	Vietnam	32 308 256	2 839 430
7	Stroje a dopravní prostředky	VN	Vietnam	23 805 578	32 886 748
8	Průmyslové spotřební zboží	VN	Vietnam	35 843 345	14 802 330
9	Komodity a předměty obchodu, j.n.	VN	Vietnam	0	1

Zdroj: ČSÚ, 2023g

Graf 14: Porovnání struktury dovozu ČR z VSR za roky 2012 a 2022 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2023g

Co se týká exportu z České republiky do Vietnamu je zřejmé, jak to ukazují tabulky 14 a 15, ale zejména z grafu, že v uplynulém desetiletém období se komoditní struktura českého exportu do Vietnamu změnila výrazněji, než tomu bylo u importu. Ke změnám došlo především ve skupině chemikálií a příbuzných výrobků, kde se procentní zastoupení zvýšilo z 6,8 % v roce 2012 na 24,7 % v roce 2020 a v kategorii tržní výrobky tříděné dle materiálu z 8,5 % na 12,1 %. Výrazný pokles byl však zaznamenán ve skupině strojů a dopravních prostředků, kde se procentní zastoupení v portfoliu importu snížilo z 58,4 % v roce 2012 na 34,0 % v roce 2022.

Tabulka 13: Struktura vývozu z ČR do VSR za rok 2012 (tis. Kč)

Kód zboží	Název zboží	Kód země	Název země	Netto (kg)	Stat. hodnota CZK(tis.)
0	Potraviny a živá zvířata	VN	Vietnam	1 202 548	31 407
1	Nápoje a tabák	VN	Vietnam	502 871	12 567
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	VN	Vietnam	4 033 138	31 282
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	VN	Vietnam	254 412	5 034
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	VN	Vietnam	7	3
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	VN	Vietnam	2 705 382	122 849
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	VN	Vietnam	3 599 936	154 479
7	Stroje a dopravní prostředky	VN	Vietnam	1 784 834	1 058 947
8	Průmyslové spotřební zboží	VN	Vietnam	496 264	397 881

Zdroj: ČSÚ, 2023g

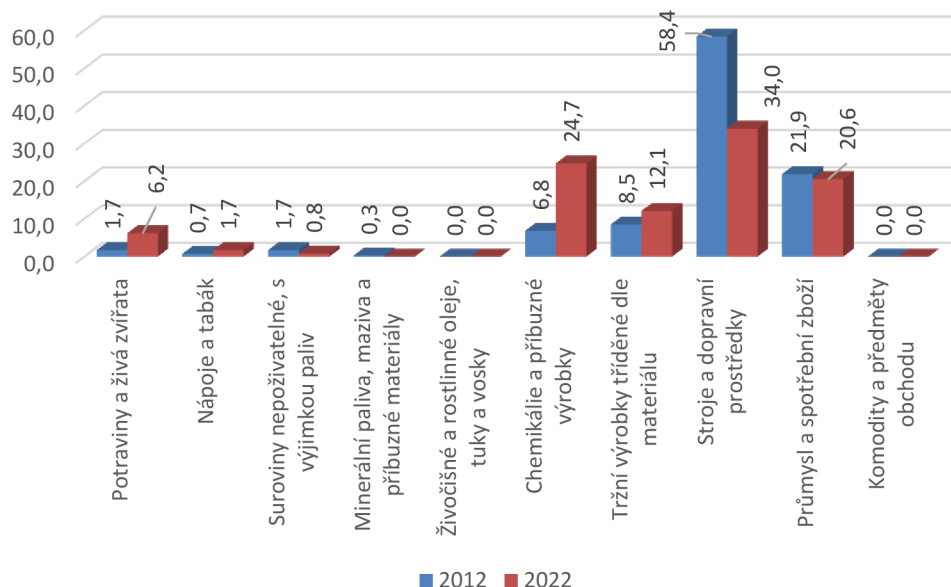
Tabulka 14: Struktura vývozu z ČR do VSR za rok 2022 (tis. Kč)

Kód zboží	Název zboží	Kód země	Název země	Netto (kg)	Stat. hodnota CZK(tis.)
0	Potraviny a živá zvířata	VN	Vietnam	3 094 469	157 094
1	Nápoje a tabák	VN	Vietnam	1 516 402	42 521
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	VN	Vietnam	1 564 879	19 863
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	VN	Vietnam	28	58
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	VN	Vietnam	19 858	1 165
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	VN	Vietnam	2 860 486	625 963
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	VN	Vietnam	3 754 423	305 430
7	Stroje a dopravní prostředky	VN	Vietnam	1 220 632	860 746
8	Průmyslové spotřební zboží	VN	Vietnam	467 634	521 196

Zdroj: ČSÚ, 2023g

Jak je zřejmé z uvedených informací za nízký je třeba považovat export i import potravin a živých zvířat, i když v roce 2022 představovala tato skupina 12 % z celkového dovozu zboží z Vietnamu. Šlo zejména o dovoz koření (pepře) a výrobků z ryb, například krevet a garnátů. Nejvýznamnější českou komoditou ve Vietnamu je poměrně úspěšný export tzv. umělých střívek a přípravků používaných k výživě zvířat.

Graf 15: Porovnání struktury vývozu z ČR do VSR za roky 2012 a 2022 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ, 2023g

V tabulce 16 je uvedena bilance zahraničního obchodu s VSR za rok 2012 dle skupin zboží v tisících Kč, v tabulce 17 je pak provedena bilance zahraničního obchodu s VSR dle skupin zboží v tisících Kč za rok 2022. Z tabulek je zřejmé, že vyjma skupiny minerálních paliv, maziv a příbuzných materiálů v roce 2012, vycházela ve všech skupinách dle kódu zboží bilance záporná, tedy že převažoval dovoz zboží z Vietnamu nad dovozem.

Tabulka 15: Bilance zahraničního obchodu ČR s VSR za rok 2012 (tis. Kč)

Kód zboží	Název zboží	Kód země	Název země	Netto (kg)	Stat. hodnota CZK(tis.)
0	Potraviny a živá zvířata	VN	Vietnam	-	-782 300
1	Nápoje a tabák	VN	Vietnam	-	-21 883
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	VN	Vietnam	-	-128 315
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	VN	Vietnam	-	5 034
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	VN	Vietnam	-	-62
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	VN	Vietnam	-	-185 916
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	VN	Vietnam	-	-64 864
7	Stroje a dopravní prostředky	VN	Vietnam	-	-1 026 148
8	Průmyslové spotřební zboží	VN	Vietnam	-	-2 777 913
9	Komodity a předměty obchodu, j.n.	VN	Vietnam	-	-1 419

Zdroj: ČSÚ, 2023g

Uvedená skupina minerálních paliv, maziv a příbuzných materiálů velmi malé množství v rámci jak importu, tak i exportu v rámci zahraničního obchodu ČR s VSR.

Tabulka 16: Bilance zahraničního obchodu ČR s VSR za rok 2022 (tis. Kč)

Kód zboží	Název zboží	Kód země	Název země	Netto (kg)	Stat. hodnota CZK(tis.)
0	Potraviny a živá zvířata	VN	Vietnam	-	-1 728 374
1	Nápoje a tabák	VN	Vietnam	-	-18 590
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	VN	Vietnam	-	-363 467
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	VN	Vietnam	-	-4
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	VN	Vietnam	-	-4 983
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	VN	Vietnam	-	271 149
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	VN	Vietnam	-	-2 534 000
7	Stroje a dopravní prostředky	VN	Vietnam	-	-32 026 001
8	Průmyslové spotřební zboží	VN	Vietnam	-	-14 281 134
9	Komodity a předměty obchodu, j.n.	VN	Vietnam	-	-1

Zdroj: ČSÚ, 2023g

3.3 Výhody a nevýhody vyplývající ze vzájemného obchodu

Výhody vzájemného obchodu mezi ČR a Vietnamem:

- Přístup na nové trhy: Vzájemný obchod mezi Českem a Vietnamem umožňuje oběma zemím přístup na nové trhy a zvýšení jejich dosahu na globálním trhu.
- Zvýšené příjmy: Vzájemným obchodováním mohou obě země zvýšit své příjmy a posílit své ekonomiky.
- Kulturní výměna: Vzájemný obchod může také usnadnit kulturní výměnu a zlepšit porozumění mezi oběma zeměmi.
- Sdílení zdrojů: Díky vzájemnému obchodování mohou obě země sdílet zdroje a těžit ze svých odborných znalostí a technologií.

Nevýhody vzájemného obchodu mezi Českem a Vietnamem:

- Konkurence: Vzájemný obchod může vést ke zvýšené konkurenci mezi společnostmi z obou zemí, což by mohlo vést ke ztrátě pracovních míst a ekonomické nestabilitě.
- Jazyková bariéra: Jazykové bariéry mohou představovat problém v komunikaci a obchodních jednáních mezi oběma zeměmi.
- Odlišné právní systémy: Rozdíly v právních systémech a předpisech mohou znesnadňovat podnikání v jednotlivých zemích.

- Kulturní rozdíly: Rozdíly v kultuře mohou také představovat problémy při podnikání a budování vztahů.

Řešení:

- Uzavření obchodní dohody: Obě země mohou vyjednat a podepsat obchodní dohodu za účelem vytvoření vzájemně výhodného obchodního vztahu.
- Podpora jazykové a kulturní výměny: Je možné vyvinout úsilí na podporu jazykové a kulturní výměny mezi oběma zeměmi, aby se usnadnila komunikace a porozumění.
- Harmonizace předpisů: Obě země mohou pracovat na harmonizaci svých předpisů a právních systémů, aby bylo snazší vzájemné obchodování.
- Poskytování podpory podnikům: Obě země mohou poskytovat podporu podnikům, které chtějí vzájemně expandovat na trhy druhé, nabídkou finanční, právní a kulturní pomoci.

4 Kulturní spolupráce

Kulturní spolupráce mezi Vietnamem a Českou republikou má dlouhou historii a je i nadále důležitým aspektem vztahu obou zemí. Zde je několik příkladů kulturní spolupráce mezi Vietnamem a Českou republikou:

- **Vzdělávací a kulturní výměnné programy:** Česká republika aktivně podporuje vzdělávací a kulturní výměnné programy s Vietnamem. České vysoké školy nabízejí stipendijní programy pro vietnamské studenty ke studiu v České republice a naopak. Tyto programy pomohly podpořit porozumění a spolupráci mezi oběma zeměmi.
- **Umělecké a kulturní akce:** Česká republika a Vietnam uspořádaly ve svých zemích řadu kulturních akcí. Tyto akce představují kulturní dědictví obou zemí a poskytují příležitost umělcům a umělcům předvést svůj talent. Například Týden vietnamské kultury se v České republice pořádá každoročně od roku 2003.
- **Záchrana kulturního dědictví:** Česká republika se zapojila do několika projektů na pomoc při zachování kulturního dědictví Vietnamu. Česká republika například poskytla technickou pomoc a finanční podporu na obnovu císařské citadely Thang Long v Hanoji.
- **Filmová produkce:** V posledních letech narůstá trend spolupráce vietnamských filmařů při výrobě filmů s českými producenty a studii. To pomohlo podpořit výměnu myšlenek a kultur mezi oběma zeměmi.

Celkově je kulturní spolupráce mezi Vietnamem a Českou republikou důležitým aspektem jejich vztahu a obě země pokračují v práci na podpoře porozumění a spolupráce prostřednictvím kulturní výměny a spolupráce. (MZV.cz, 2023, Crhák, 2021)

4.1 Vietnamci v ČR

Vietnamská komunita v České republice je jednou z největších imigrantských komunit v zemi. Komunita se začala formovat v 70. letech, kdy vietnamští studenti přišli

studovat do Československa v době komunismu. Po pádu komunismu v roce 1989 začali vietnamští dělníci migrovat do České republiky za práci v různých průmyslových odvětvích, jako je textilní průmysl, stavebnictví a služby.

Dnes se vietnamská komunita v České republice odhaduje na zhruba 80 000 lidí, což z ní dělá jednu z největších asijských komunit v zemi. Komunita založila vlastní podniky, restaurace a kulturní centra a přispěla k české ekonomice a společnosti.

Na druhou stranu má česká komunita ve Vietnamu mnohem menší zastoupení. Vztah mezi oběma zeměmi sahá až do komunistické éry, kdy Československo poskytovalo podporu Severnímu Vietnamu během vietnamské války. Po válce udržovaly obě země nadále přátelské vztahy a české firmy ve Vietnamu investovaly do různých průmyslových odvětví.

Českou komunitu ve Vietnamu dnes tvoří expati, podnikatelé a turisté. Ve Vietnamu jsou také česká kulturní centra a jazykové školy a obě země nadále spolupracují v různých oblastech, jako je obchod, vzdělávání a kultura.

Celkově vzato, vietnamská komunita v České republice a česká komunita ve Vietnamu přispěly ke kulturní rozmanitosti a hospodářskému růstu svých zemí a vytvořily jedinečné a cenné vztahy mezi oběma národy. (Mullerová, 2004)

5 Příležitosti pro české a vietnamské exportéry

Exportu a importu takových zemí jako je Česká republika a Vietnamská socialistická republika je přes poměrně značnou geografickou vzdálenost obou zemí poměrně mnoho.

5.1 Příležitosti pro český export do Vietnamu

Vietnamská socialistická republika nabízí příležitosti pro české exportéry ve více jak dvaceti oborech, z nichž především to je automobilový průmysl, energetický průmysl, obranný průmysl, vodohospodářský a odpadní průmysl, zdravotnický a farmaceutický průmysl, zemědělský a potravinářský průmysl a v neposlední řadě to jsou také informační a komunikační technologie. V posledních letech jednaly ve Vietnamu firmy jako MAVEL, ČKD Blansko Small Hydro, Škoda Praha, Solek, Enelex apod. Největší společností ve Vietnamu je Home Credit, ale mezi další zde úspěšné české investory firma Hydra, vyrábějící elektrické kondenzátory, nebo Elmich, český výrobce nádobí a kuchyňských potřeb.

Automobilový průmysl

Vietnam jako rozvíjející se země má velký potenciál pro větší integraci automobilového průmyslu. Vietnamský automobilový trh je sice relativně malý, avšak nejrychleji rostoucí v jihovýchodní Asii. S 98 miliony obyvatel a rychle rostoucí ekonomikou představuje Vietnam pro značku Škoda velmi slibný trh. Vietnamská vláda vítá vstup českých investorů do země a po 35 letech politiky otevřených dveří vstupuje do nové fáze přitahování zahraničních investic. (Nguyen Huong, 2022)

Škoda Auto průběžně vyhodnotilo potenciální lokality pro vstup na nové trhy a dne 16.2.2022 se setkali náměstek ministra MPI (ministry of planning and investment), český velvyslanec ve Vietnamu a představitelé Škoda Auto, kde se domluvili na stavbě továrny pro Škoda Auto. Společnost plánuje uvést továrnu do provozu během příštích dvou let a o několik let později začít vyvážet auta z Vietnamu do dalších asijských zemí. A mimo jiné by tento plán měl zajistit i nové pracovní příležitosti pro vietnamské občany. (Nguyen Huong, 2022) Náměstek Ngoc dále během konference zmínil sdílení zkušeností, jako například přenos technologií a posílení vazeb s místními podniky

během zavádění projektu. Automobilka by také měla zvážit zřízení výzkumného centra ve Vietnamu, zejména se zaměřením na nové modely elektromobilů, které by přispěly ke snížení emisí uhlíku a ochraně životního prostředí. Tento projekt bude benefitovat obě země. (Hoai Thu, 2022, ČTK,av,2022,Škoda Auto, 2022)

Přínos dohody s EU:

Obchodní dohoda odstraňuje cla na řadu klíčových výrobků vyvážených z EU.

- většina strojů a zařízení již nemusí platit vietnamská dovozní cla až do výše 35 % – zbytek tak již nebude platit do srpna 2025.
- u motocyklů s motory většími než 150 cm³ budou do srpna 2027 postupně zcela odstraněna vietnamská dovozní cla ve výši 75 %.
- u většiny automobilů budou do srpna 2030 postupně odstraněna vietnamská dovozní cla ve výši 78 %

(European Commission, 2022)

Díky úspěchům Vietnamu v procesu inovací se životní úroveň výrazně zlepšila. V souladu s tím si dnes Vietnamci mohou dovolit koupit si vlastní auto, takže téměř všechny slavné značky automobilů otevřely kanceláře ve Vietnamu, včetně Volkswagen, Audi, Mercedes-Benz, Ford, Toyota, Nissan, Fiat, Citroen a Hyundai. Údaje ukazují, že prodej automobilů v roce 2010 dosáhl 166 065 kusů, včetně domácích i dovezených vozidel. Vietnamský institut pro průmyslovou politiku a strategii dále předpovídá, že do roku 2025 se bude ročně prodávat 750 000 až 800 000 vozidel. Tato skutečnost odráží, že Vietnam může být pro skupinu Škoda Auto v nadcházejících letech atraktivním trhem a ziskovým regionem. (Škoda Auto, 2022)

Energetický průmysl

Energetický průmysl je pro české exportéry významný především proto, že národní energetická strategie Vietnamu počítá v příštích zhruba deseti letech s nárůstem celkové instalované kapacity o velikosti 70 GW (rok 2020) na 138 GW v roce 2030. Do výstavby nových energetických kapacit pak chce Vietnam ve stejném období deseti let

vložit až 2840 mld. Kč. Z toho investice do obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 jsou odhadovány na 513 mld. Kč. Uvedený nový energetický plán počítá s poznenáhlým omezováním uhelných elektráren a jejich nahrazení elektrárnami plynovými a elektrárnami na obnovitelné zdroje. Výstavba nových uhelných elektráren by měla být definitivně ukončena v roce 2025, kdy by měly být původně plánované uhelné elektrárny nahrazeny elektrárnami na zemní plyn. Dále by měl vzrůst podíl obnovitelných zdrojů, kdy například podíl větrné energie by se zvýšil ze současného 1 % na 12 % instalované kapacity v roce 2030. Podobně podíl solárních elektráren by měl v roce 2030 dosáhnout výše až 14 %, takže podíl obnovitelných zdrojů v roce 2045 by měl činit až 53 % celkové instalované kapacity. Tato záležitost si vyžádá poměrně rozsáhlé investice do výstavby nových elektráren, a to v celkové výši kolem 120 mld. USD. Velká část těchto investic bude směřovat do tepelných elektráren (plynových, v menší míře i uhelných), ale i do elektráren, které využívají obnovitelné zdroje, jako vítr, voda a biomasa). (Tlapa et al., 2022)

České firmy by se tak v energetickém průmyslu mohly uplatnit například při výstavbě elektrárny na zkapalněný zemní plyn Nghi Son, což je investice v objemu 85 mld. Kč, ale také při výstavbě dvou elektráren na zkapalněný plyn Long An I a Long An II. Zde se jedná o korejsko-vietnamskou investici v objemu 3,1 mld. USD. Pro české firmy jsou to příležitosti v oblasti subdodávek technologických zařízení elektráren. (CzechTrade, MZV & ZÚ ČR. 2022) Do roku 2030 se pak počítá s výstavbou 13 300 km linek vysokého napětí 500 kV a 26 500 km linek 220 kV napětí. Vzhledem k téměř vyčerpanému hydropotenciálu Vietnamu by se totiž také měla do roku 2030 ztrojnásobit výroba energie z obnovitelných zdrojů. (Tlapa et al., 2022)

Informační a komunikační technologie

Informační a komunikační technologie, ve zkratce ICT, někdy označované česky také jako IKT), v sobě zahrnují veškeré informační technologie používané pro komunikaci a informatiku. Sektor ICT je ve Vietnamu rychle rostoucí odvětví, jehož rozvoj je jednou z klíčových vládních priorit. Národní strategie pro rozvoj digitalizace a průmyslu 4.0 počítá s růstem podílu digitální ekonomiky na celkovém HDP Vietnamu do roku 2030 na 30 %. Pro české firmy se zde nachází poměrně zajímavé uplatnění v oblastech e-governmentu, e-commerce a kybernetické bezpečnosti. Vietnamská vláda v rámci své strategie vytypovala téměř 100 prioritních technologií, na jejichž podporu se chce

v příštím období zvláště zaměřit. Především jde o umělou inteligenci, internet věcí, kvantové technologie, bioinformatiku, letecké a kosmické technologie, technologie dálkového průzkumu, výzkum a vývoj obrazovek s vysokým rozlišením nebo technologie pokročilého 3D tisku. Velkou příležitostí pro české firmy v rámci ICR je i spolupráce v oblasti vývoje software apod. (Tlapa et al., 2022)

Obranný průmysl

Vzhledem k tomu, že současné vybavení Vietnamské lidové armády je většinou stále ještě sovětsko-ruské provenience, pro české exportéry se zde nabízí celá řada příležitosti při obnově jejího potenciálu. Velkou šancí na úspěch na tomto trhu mají různé české obranné technologie, jako cvičná letadla, letecké simulátory, radiolokační technika apod. Například v letech 2018-2019 Česká republika dodala Vietnamu pasivní sledovací systémy nové generace VERA-NG v hodnotě několika desítek milionů dolarů a v roce 2021 byla podepsána s firmou Omnipol dodávka 12 cvičných proudových letadel L-39NG z Area Vodochody. Vietnamský nákup těchto výcvikových letadel zcela jistě souvisí s dobrými zkušenostmi vietnamských armádních pilotů se stroji L-39C, které Vietnamu dodala ještě Československá socialistická republika v 80. letech minulého století. (Jarkulisch, 2021)

Vodohospodářský a odpadní průmysl

Současná ekologická regulace a silící tlak vietnamských státní orgánů na dodržování ekologických norem, jakož i výrazný nárůst obyvatel Vietnamu vyvolává rostoucí poptávku zejména po environmentálních technologiích. Především se jedná o čištění městských odpadních vod, kam chce VSR v následujících deseti letech investovat až 9 mld. USD. Mezi nejperspektivnější odvětví pro české firmy zde patří zpracování odpadních vod a distribuce vody, čištění vodních zdrojů, zajištění kvality vody ve vodních zdrojích a zpracování tuhého odpadu. Příležitosti pro uplatnění českých technologií nabízí také oblast zpracování tuhého odpadu, protože v současné době je ve Vietnamu zpracovávána méně než polovina odpadu z domácností a průmyslu. Téměř bez zpracování pak zůstává nemocniční odpad a další nebezpečný odpad. Protože vláda přijala důsledný plán rozvoje zpracování a recyklace odpadu, kdy do roku 2025 by mělo být ve městech zpracováváno a recyklováno až 90 % a v rurálních oblastech až 60 % odpadu, připravila rovněž i několik pobídek pro výstavbu spaloven "waste-to-energy". I

zde by mohly nalézt místo čeští exportéři pro svoje recyklační technologie. (Tlapa et al., 2022)

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

VSR je trhem s velkým potenciálem pro český odbyt zdravotnické techniky a farmaceutických výrobků, protože v následujících letech se předpokládá průměrný růst výdajů na vietnamské zdravotnictví ve výši kolem 11 % každoročně. Navíc vlastní výroba zdravotnického zařízení a high-tech (high technology) medicínských řešení není ve Vietnamu doposud příliš rozvinuta. Ve Vietnamu také existuje téměř nenasycená poptávka léků, kdy v místě se vyrábí pouze 50 % jejich spotřeby. Přitom jen v roce 2020 dosáhl trh s farmaceutickými výrobky celkového objemu 158 mld. Kč s průměrným ročním přírůstkem okolo 14 %. (Tlapa et al., 2022) Příkladem úspěšných firem dodávajících na vietnamský trh například doplňky stravy jsou Dr. Muller Pharma a Wallmark.

Zemědělský a potravinářský průmysl

I když zemědělství Vietnamu tvoří 15 % HDP a zaměstnává téměř polovinu průmyslového obyvatelstva (Marek, 2021), je Vietnamská socialistická republika významný dovozce agrární produkce, přičemž poptávka po kvalitních potravinách se neustále zvyšuje. Vietnam ročně dováží zemědělské produkty a potraviny prakticky z celého světa v hodnotě 20 mld. USD, viz tabulka 17.

Tabulka 17: Dovozy zemědělských a potravinářských výrobků (2020, mil. USD)

Poř.	Komodita	Největší dovozci	mil. USD
1	Krmiva	Argentina, USA, Brazílie, Čína, Maďarsko	3 818
2	Kukuřice	Argentina, Brazílie, Rusko	2 402
3	Maso a droby	Indie, USA, Brazílie, Rusko	1 237
4	Hnojiva	Čína, Rusko	948
5	Oleje a tuky	Indonésie, Malajsie	929
6	Živá zvířata	92 % z Austrálie a Thajska	870
7	Pšenice	Austrálie, Rusko, USA, Kanada	809
8	Sója	USA, Brazílie	772
9	Herbicidy	Čína, Indie, Německo	701
10	Mléko a mléčné výrob.	Nový Zéland, USA, Austrálie	683
11	Cukr	95 % ze zemí ASEAN	638
12	Cukrovinky, cereálie	Indonésie, Thajsko, Malajsie	201
13	Slad	Austrálie, Francie, Čína, Německo	176

Zdroj: vlastní zpracování dle Marek, 2021

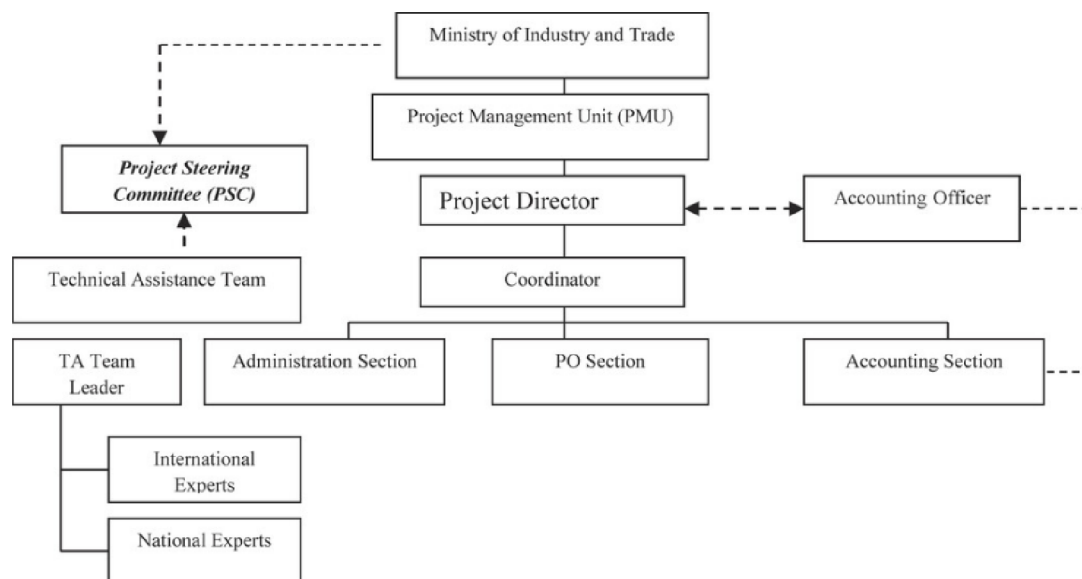
Mezi české agrární komodity, které mají potenciál uspět na vietnamském trhu, patří především pivo a suroviny pro výrobu piva, mléko a mléčné produkty, maso a masné produkty, cukrovinky a cereálie, jablka, krmiva pro hospodářská zvířata a domácí mazlíčky ale také hnojiva. Klasickou českou exportní komoditou vyváženou do Vietnamu v oblasti agrárního průmyslu je pivo a suroviny pro výrobu piva, i když i zde se bohužel Česká republika nezařadila mezi významné dovozce.

Zajímavou příležitostí pro české exportéry zemědělské produkce do Vietnamu je velký zájem o jablka, hrozny a zeleninu. Množstvím dovozu jablek v řádu statisíců tun ročně Vietnam již předčil více lidnatější Indii a zařadil se spolu s Egyptem, Velkou Británií, Německem a Ruskem, mezi pět největších světových dovozů. Například v roce 2021 tvořil vietnamský import jablek skoro půl miliardy USD při objemu asi 265 000 tun. V roce 2022 pak mohutný nárůst importu jablek pokračoval, a to o dalších 46 %, přičemž lze předpokládat, že nastolený trend bude i v dalších letech pokračovat. (Marek, 2023) Mimo ovoce má ale také Vietnam zájem o zeleninu, především česnek, mrkev a brambory, jejichž plochy se však bohužel v České republice v posledních letech značně omezily.

5.2 Příležitosti pro vietnamský export do České republiky

Dle projektu MUTRAP, jehož schéma je uvedeno na obrázku 4, což je projekt na podporu evropské obchodní politiky a investic, lze očekávat, že vietnamský vývoz do Evropské unie vzroste o 50 %. Podle stejného projektu je v současnosti vietnamský vývoz konkurenceschopnější než vývoz jiných zemí (například Laos, Kambodža, Myanmar). Vietnam však bude těžit ještě více pozitiv z obchodních dohod nové generace (jako jsou EVFTA a CP-TPP), pokud ale podpoří komplexní ekonomický a institucionální reformní program, který usnadní dodržování netarifních dohod. (Nguyen, 2022) Vzhledem k tomu, že dohoda EVFTA zajišťuje větší otevření se evropského trhu i vietnamskému exportu, lze předpokládat, že masivnější příliv vietnamského zboží povede k rozšíření obchodního sortimentu v mnoha oblastech mnohých členských zemí Evropské unie.

Obrázek 3: Organizační schéma projektu EU-MUTRAP

Ždroj: Nguyen, 2022

Prohloubením partnerství se zahraničními společnostmi by Vietnam mohl nově získat další znalosti a technologie, které potřebuje k výrobě hightech zboží, jako je elektronika, stroje, vozidla a lékařské přístroje, místo dosavadního zaměření se na technologicky méně náročné výrobní produkty. Příkladem zde může být telefon VinSmart, který nedávno přivedla na trh vietnamská akciová společnost Vingroup JSC, dříve známá jako Technocom, společnost založena na Ukrajině v roce 1993 ambiciózní skupinou vietnamských podnikatelů. V roce 2000 se Technocom, resp. Vingroup vrátil do Vietnamu s ambicí přispět k rozvoji země.

Bohužel, jak vyplývá z provedené analýzy vietnamského exportu do České republiky, dá se předpokládat, že i po zavedení EVFTA, bude Vietnam dále druhořadým partnerem České republiky, což souvisí i s postoji české zahraniční politiky vůči některým zemím v jihovýchodní Asii. Nevýhodou vietnamského zboží na českém trhu je také to, že nemá mnoho známých značek, které by více přitahovaly zákazníky. Většina vietnamských obchodních značek je slabých a také efektivita propagace výrobků je nízká. Vietnam v České republice není představitelem zboží ve vysoké kvalitě. Z vývoje obchodní bilance se dá také spíše očekávat, že odstraněním celních a netarifních bariér v mezinárodním obchodu se zvýší celkové české importy výrazněji než exporty.

Přesto, příležitostí pro vietnamský export do České republiky je stále dost. Jako příklad lze uvést import oceli do České republiky, který byl v souvislosti s válečnou destrukcí závodu Azovstal na Ukrajině vážně narušen. Přitom Ukrajina byla do vypuknutí války 12. největším vývozcem oceli na světě. V současnosti je to ale dle Wintera (2022) vietnamská ocel, která se exportuje do 87 zemí světa. Vietnam vyváží především pozinkované ocelové svitky, galvanické svitky, pozinkované střešní plechy, plechy válcované za tepla, cívky pozinkované oceli 0,12 až 20 mm a šestihrany z nerezové oceli nebo kvalitní žárově pozinkované ocelové trubky Hoa Sen. V této souvislosti je nutné uvést, že Vietnam se chce do konce roku 2030 stát 15. největším exportérem oceli na světě.

Dalším příkladem mohou být potraviny, protože Vietnam vyváží ročně potraviny v hodnotě 40 mld. USD (Marek, 2021). Zde může být pro Českou republiku zajímavý třeba vietnamský vývoz kávy, jako je káva druhu Arabica hořké chuti s nádechem mandarinky a vanilky. Tato káva se pěstuje v oblasti Lam Dong v nadmořské výšce 1 400-1600 metrů. Tato tmavě pražená káva se totiž dost výrazně liší od dosavadních produktů na českém trhu. Tato káva se pěstuje v oblasti Lam Dong v nadmořské výšce 1 400-1600 metrů, čímž získává svoje ojedinělé vlastnosti. V souvislosti s kávou stojí za uvedení, že Vietnam je druhým největším exportérem kávy na světě, hned za Brazílií. Hlavní skupiny vietnamského vývozu do Evropské unie jsou sice zemědělské a vodní produkty, zde je však třeba upozornit na to, že jejichž export často naráží na hygienická a veterinární pravidla, jejichž přísnost je v rámci Evropské unie, a tedy i České republiky nastavena velmi vysoko.

Velké příležitostí pro Vietnamské exportéry vyvázející do České republiky stále skýtá textilní a obuvnický průmysl. Levné zdroje ve Vietnamu totiž umožňují levnou výrobu těchto produktů, takže nízké náklady i s přepravou na poměrně velké vzdálenosti umožňují prodávat toto zboží za nižší ceny, než když by se vyrábělo v rámci zemí Evropské unie. V oblasti textilního o obuvního průmyslu se však stále ukazuje poměrně velká závislost Vietnamu na Číně.

6 Příklady dobré praxe

Význam a využívání příležitostí česko-vietnamského zahraničního obchodu je možné doložit na příkladech dobré praxe. Zde lze uvést společnosti Elmich Group s.r.o., Hydra a.s., Milkpol spol. s r.o. a Bohemia Crystal Glass, respektive vietnamskou HAS Co., Ltd.

Elmich Group s.r.o.

Společnost Elmich Group s.r.o., zapsaná u Krajského soudu v Ostravě, spisová značka C 38264, IČ 277 37 365, byla založena v roce 2007 v Ostravě. Jednatel a jediným společníkem je pan Do Thanh Trung. Hlavní činností společnosti je výroba a obchodování se zbožím pro domácnost. Na vietnamský trh společnost vstoupila v roce 2011 otevřením showroomu v Hanoji, ale nyní již má 10 showroomů a je přítomná ve většině hlavních supermarketů a obchodů v zemi. V září 2015 společnost Elmich uvedla do provozu továrnu v provincii Ha Nam (provincie v severní části Vietnamu), viz obrázek v příloze I, kde žije přes 2 miliony obyvatel. Výhodou je, že provincie Ha Nam leží nedaleko hlavního města Hanoje. V továrně v Ha Nam je umístěna nejmodernější výrobní linky na výrobky Elmich s konstrukční kapacitou 7 milionů produktů ročně. V současnosti společnost Elmich Group s.r.o. rozšiřuje svůj koncept do mnoha dalších zemí po celém světě (USA, Mexiko, Německo, Itálie, Hongkong nebo Myanmar. Zde všude, včetně Vietnamu a České republiky se snaží udržovat a upevňovat svoji vedoucí pozici v segmentu domácích spotřebičů střední a vyšší třídy.

Hydra a.s.

Společnost Hydra je jedním z nejzkušenějších výrobců kondenzátorů na světě. Hydra byla založena v Berlíně, v roce 1998 byla společnost v Berlíně přejmenována na Hydra Components GmbH a společnost AEG Components v České republice byla přejmenována na Hydra a.s. Společnost Hydra a.s., IČ 256 10 562, je vedená pod

spisovou značkou B 2608 u Krajského soudu v Hradci Králové, sídlem společnosti je Průmyslová 1110, Valdické Předměstí, 506 01 Jičín. Základní kapitál společnosti je 500 000 000 Kč. V současnosti Hydra a.s. vyrábí ve dvou výrobních závodech přes 20 milionů kondenzátorů ročně. Jeden ze závodů, s 50 % produkce, se nachází v České republice, druhý ze závodu je ve Vietnamu (dceřiná Hydra Vietnam CO.LTD), kde byla v roce 2012 zahájena výstavba nového výrobního závodu (Hydra Vietnam). Závod ve VSR se nachází ve středním Vietnamu v průmyslové zóně v provincii Quang Nam – Danang Urban and Industrial Zone. Fotografie závodu je zobrazena na obrázku v příloze II. Od roku 2015 má Hydra velmi silnou pozici na trhu s výkonovými kondenzátory, které dodává téměř všem výrobcům čerpadel, motorů, kompresorů apod. V poslední době společnost rozšířila svoji produktovou řadu o kondenzátory pro obnovitelné energie pod označením Dc-Link. Společnost Hydra a.s. se rozhodla k přemístění výrobních kapacit do Vietnamu s cílem být blíže k odběratelům jejich produkce, kteří jsou zejména v Číně, ale také s ohledem na nižší výrobní náklady a relativně vysokou produktivitu práce.

Milkpol spol. s r.o.

Milkpol spol. s r.o. byla založena v roce 1995 a od svého vzniku patří mezi významné firmy zabývající se v České republice obchodem s mlékařenskými výrobky. Milkpol je členem Evropského svazu obchodníků s mlékařenskými komoditami (Eucolait) a CzechDairyTradeAssociation. Společnost Milkpol spol. s r.o. je zapsána pod spisovou značkou C 35819, vedenou u Městského soudu v Praze. Sídlem společnosti je Praha 6, Reinerova 1657/23, PSČ 16300, IČ 629 17 897. Milkpol má obchodní pobočky v Polsku, na Slovensku a ve Vietnamu. Milkpol Vietnam je dodavatelská společnost, která sídlí ve městě Ha Noi (adresa Hang Thung, Ha Noi, Vietnam). Vzhledem k své pozici na vietnamském trhu se společnost zabývá obchodem se sušeným plnotučným

mlékem, sušenou syrovátkou, odstředěným mlékem a sušeným odstředěným mlékem apod. klientům za přijatelnou a levnou cenu.

Bohemia Crystal Glass

Bohemia Crystal Glass je významným a silným obchodním dodavatelem výrobků z českého křišťálového skla prvotřídní kvality. Velkou výhodou Bohemia Crystal Glass je diverzifikace dodávek po celém světě, kdy vyjma velkého odbytu v České republice se zaměřujeme na export do dalších zemí světa. Mezi ty nejdůležitější z hlediska odbytu patří USA, Anglie, Francie, Německo, Rusko, Rakousko, Slovensko, Egypt, Srbsko, Estonsko, Řecko, Itálie, Irsko, Maďarsko, Belgie, Norsko, Polsko, Čína, Švédsko, Španělsko, Portugalsko, Indie, Kolumbie, Mexiko a celá řada dalších, mezi nimi i Vietnam. Mezi další přednosti této společnosti bezpochyby patří i další zpracování skla, při čemž spolupracuje s renomovanými brusírnami skla, kterým dodává výrobky pro finální úpravu.

V roce 2012 byla ve Vietnamu založena společnost HAS Co., Ltd., která se stala jednou z předních společností v distribuci a výrobě výrobků z českého křišťálu ve Vietnamu. Společnost založil Nguyen Thi Hoa, který se narodil do rodiny s tradicí výroby křišťálového skla v provincii Thai Binh. Po absolvování vysoké školy pracoval Hoa ve společnosti, která se specializovala na distribuci a výrobu výrobků z českého křišťálu v ČR. HAS nyní vlastní továrnu na sklo Bohemia na Quoc Huong Road, Thao Dien Ward, District 2, Ho Chi Minh City. Společnost dosahuje každý rok obrátu kolem 40 miliard dongů a zaujímá asi 40 % podílu na exportním trhu v USA, Evropě a některých asijských zemích, jako je Japonsko a Singapur. Je také výsadním distributorem výrobků Bohemia Crystal u výrobků z České republiky. (VIETNAM Pictorial, 2016)

Závěr

Při tvorbě této diplomové práce bylo zjištěno, že mezinárodní obchodní politika je nedílnou součástí všech ostatních státních politik, kterými je řízen zahraniční a ekonomický rozvoj. Vlastní koncepce zahraniční obchodní politiky každého státu je pak ve značné míře odvislá od otevřenosti ekonomiky a převaze liberálního, regulatorního a centralistického pojetí při řízení ekonomiky. Je tomu tak i v případě Vietnamské socialistické republiky, která je díky rychlému tempu označována za nového asijského tygra. Při psaní diplomové práce ukázalo, že Vietnam je zemí, která je téměř vzorovým příkladem úspěšné transformace jedné z nejchudších zemí světa na středně příjmovou ekonomiku. Současně s tím bylo prezentováno, že Vietnam, vzhledem ke svému určitému historickému poutu s Českou republikou, vytváří pro nás zajímavý prostor pro zlepšení objemu vzájemného obchodu. Pro Českou republiku je však nesmírně důležité, aby svou liknavostí v rozvíjení vzájemných vztahů nepoškodila příležitosti, které pro tyto poměry plynou z uzavřených dohod mezi Vietnamem a Evropskou unií, především dohody EVFTA, která zajišťuje větší otevření se evropského trhu vietnamskému exportu. Zde je nutno upozornit i na to, že v případě českých firem, které jsou vlastněné nadnárodními společnostmi bude rozhodnutí o vstupu nebo rozšíření aktivit na vietnamském trhu i nadále podmíněno korporátními strategiemi mateřských firem.

Cílem této diplomové práce s názvem *Možnosti rozvoje obchodu mezi ČR a Vietnamem* bylo zhodnocení vývoje vzájemných obchodních vztahů České republiky a Vietnamu a identifikace faktorů které ovlivňují jejich obsahovou stránku, a to jak z hlediska statických, tak i dynamických ukazatelů. I když to bylo náročné téma, lze závěrem konstatovat, že práce přinesla mnoho cenných poznatků pro každého, kdo se tou problematikou profesně zabývá, ale také pro toho, kdo by chtěl nastavení se otevření evropského trhu vietnamskému exportu, a naopak využít pro svoje podnikatelské aktivity.

Závěrem lze konstatovat že, Česká republika a Vietnam projevíly zájem o rozvoj obchodních vztahů a existuje několik možností jejich obchodního rozvoje.

- Nárůst bilaterálního obchodu: V posledních letech se bilaterální obchod mezi oběma zeměmi neustále zvyšuje. Česká republika vyváží především stroje a zařízení, vozidla a chemikálie, Vietnam vyváží především textil, obuv a elektroniku. Obě země by mohly pracovat na zvýšení objemu a rozmanitosti svého dvoustranného obchodu.
- Investiční příležitosti: Vietnam je rychle rostoucí ekonomika s velkým počtem obyvatel a investiční příležitosti existují v několika sektorech, jako je výroba, infrastruktura a energetika. České firmy by mohly zkoumat investiční příležitosti ve Vietnamu a naopak.
- Spolupráce v zemědělství: Česká republika i Vietnam mají významné zemědělské sektory a v této oblasti existují možnosti spolupráce. Česká republika by mohla vyvážet zemědělské stroje a zařízení do Vietnamu, zatímco Vietnam by mohl do České republiky vyvážet zemědělské produkty jako rýži, kávu a ovoce.
- Transfer technologií: Česká republika má silný technologický sektor a existují příležitosti pro transfer technologií do Vietnamu. To by mohlo zahrnovat přenos znalostí, společný výzkum a vývoj nových produktů a služeb.
- Vzdělávání a cestovní ruch: Obě země by mohly prozkoumat možnosti spolupráce v oblasti vzdělávání a cestovního ruchu. Česká republika je známá svým kvalitním vzdělávacím systémem, Vietnam zase bohatým kulturním dědictvím a přírodními krásami. To by mohlo vést k větší výměně studentů a turistů mezi oběma zeměmi.

Celkově existuje několik možností rozvoje obchodu mezi Českou republikou a Vietnamem a obě země by mohly usilovat o posílení vzájemných ekonomických vazeb.

Seznam literatury

- BLAŽEK, Jiří & David UHLÍŘ. 2020. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Praha: Charles University in Prague, Karolinum Press, 364 s. ISBN 8024645661.
- DOAN, Thang N. & Yuqing XING. 2018. *Trade efficiency, free trade agreements and rules of origin*. Journal of Asian Economics, Elsevier, vol. 55(C), s. 33-41.
- FOJTÍKOVÁ, Lenka. 2009. *Zahraničně obchodní politika ČR: historie a současnost (1945-2008)*. Praha: C.H. Beck, 246 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-128-4.
- FOJTÍKOVÁ, Lenka & Bohdan VAHALÍK. 2015. *Zahraniční obchod České republiky pod vlivem globalizačních jevů a procesů*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 38 s. ISBN 978-80-248-3822-9.
- HLAVATÁ, Lucie, Ján IČO, Petra KARLOVÁ & Mária SRAŠÁKOVÁ. 2008. *Dějiny Vietnamu*. NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 360 s. ISBN 978-80-7160-965-2.
- JÍLKOVÁ, Eva & Jarmila ZIMMERMANNNOVÁ. 2018. *Makro ekonomie*. Studijní opora pro kombinované studium. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s., 126 s.
- KARFÍKOVÁ, Marie, Radim BOHÁČ & Michael KOHAJDA et al. 2018. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 356 s. ISBN 978-80-7552-935-0.
- KOTLER, Philip, Veronica WONG, John SAUNDERS & Gary ARMSTRONG. 1007. *Moderní marketing*: Praha: Grada Publishing a.s., 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2.
- LINDEROVÁ, Ivica, Petr SCHOLZ & Michal MUNDUCH. 2016. *Úvod do metodiky výzkumu*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 69 s. ISBN 978-80-88064-23-7.
- MACHKOVÁ, Hana. 2006. *Mezinárodní marketing*. Praha: Grada Publishing a.s., 205 s. ISBN 9788024716787.
- NOVOTNÝ, Zdeněk, Věra DYNŤÁROVÁ & Radka KAFKOVÁ. 2005. *Podniková ekonomika 2*. Břeclav: Moraviapress, 247 s. ISBN 80-86181-77-4.
- PLCHOVÁ, Božena. 2007. *Zahraniční ekonomické vztahy ČR*. Praha: Oeconomica, 154 s. ISBN 978-80-245-1285-3.
- SVATOŠ, Miroslav et al. 2009. *Zahraniční obchod teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, a.s., 368 s. ISBN 978-80-247-2708-0.
- ŠTĚRBOVÁ, Ludmila, Iveta ČERNÁ, Radek ČAJKA & Ilya BOLOTOV. 2013. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada Publishing, a.s., 368 s. ISBN 978-80-247-4694-4.
- TLAPA, Martin, Marek SVOBODA, Tomáš PÝŠA & Marek PYSZKO. 2022. *Mapa globálních oborových příležitostí*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí. ISBN 978-80-7441-085-7.
- URBAN, Jan. 2015. *Teorie národního hospodářství*. Praha: Wolters Kluwer, 480. ISBN 978-80-7478-725-6.

VO, Thanh Trio, Duong Anh NGUYEN & Thi Nhan Thiem DO. 2021. *Economic consequences of trade and investment liberalisation: the case of Vietnam*. The Economic Research Institute for ASEAN and East Asia, 27 s. ISBN 9781003138501.

ŽÁK, Milan. 2020. *Hospodářská politika*. Vysoká škola ekonomie a managementu, 170 s. ISBN 978-80-88330-26-4.

Elektronické zdroje:

Australian Government, 2023. *United Kingdom Formal Accession Request to the Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership (CPTPP)*. ©2023 [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.dfat.gov.au/trade/agreements/in-force/cptpp/comprehensive-and-progressive-agreement-for-trans-pacific-partnership>

CS. 2020. *Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a Vietnamskou socialistickou republikou*. [online], [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/clo/puvod-zbozi/aktuality/Stranky/2020-FTA-EU-VN.aspx>

CzechTrade, MZV & ZÚ ČR. 2022. *Vietnam*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/vietnam-souhrnna-teritorialni-informace/2#5-zakladni-podminky-pro-uplatneni-ceskeho-zbozi-na-trhu>

ČSÚ. 2021. *Jak správně používat některé pojmy statistiky zahraničního obchodu*. [online], ©2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/jak-spravne-pouzivat-nektere-pojmy-statistiky-zahranicniho-obchodu>

ČSÚ. 2023a. *Zahraníční obchod*. [online], ©2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/zo_se_zbozim_podle_zmeny_vlastnictvi_narodni_pojeti

ČSÚ. 2023b. *Předběžný odhad HDP - 4. čtvrtletí 2022*. [online], [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/crri/predbezny-odhad-hdp-4-ctvrtleti-2022>

ČSÚ. 2023c. *Evropský srovnávací program*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/evropsky-srovnacni-program>

ČSÚ. 2023d. *Česká republika v mezinárodním srovnání (vybrané údaje) – 2022*. [online], [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/makroekonomika-w5ao7ut0pj>

ČSÚ. 2023e. *Inflace, spotřebitelské ceny*. [online], [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace-spotrebitelske_ceny

ČSÚ. 2023f. *Zahraníční obchod se zbožím – hlavní ukazatele – časová řada*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=VZO011-NP-B&z=T&f=TABULKA&skupId=2848&katalog=32935&pvo=VZO011-NP-B#w=>

ČSÚ. 2023g. *Pohyb zboží přes hranice*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

ENCYCLOPEDIA BRITANICA, 2023. *Česká Republika, Czechia*. [online] [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Czech-Republic>.

CRHÁK, Ondřej. 2021. *Československo-vietnamská kulturní spolupráce ve světle výstav v Náprstkově muzeu*. [online] [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/45416/1/FINAL_verze-41-55.pdf

- ČTK. 2023a. *Státní dluh vzrostl, na každého Čecha připadá čtvrt milionu*. [online], [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-statni-dluh-vzrostl-na-kazdeho-cecha-pripada-ctvrt-milionu-kc-40418980>
- ČTK. 2023b. *Nejhlubší deficit od vzniku ČR. Rozpočet skončil v únoru ve schodku 119,7 miliardy*. [online], [cit. 2023-03-02]. Dostupné z: https://archiv.hn.cz/c1-67178160-nejhlubsi-deficit-od-vzniku-cr-rozpocet-skoncil-v-unoru-ve-schodku-119-7-miliardy#utm_content=freshnews&utm_term=st%C3%A1tn%C3%AD%20dluh%20v%20%C3%BAnoru%202023&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz
- DELOITTE. 2023. *Výhled české ekonomiky pro rok 2023*. [online], [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/about-deloitte/articles/vyhledy-ceske-ekonomiky.html>
- EGLINGER, Jean Philippe. 2021. *The Role of Private Economy in the Socialist-Oriented Market Economy in Vietnam*. [online], [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://doi.org/10.54631/VS.2021.S-44-51>
- EK. 2023. *Dohoda o volném obchodu mezi EU a Vietnamem*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/cs/content/dohoda-o-volnem-obchodu-mezi-eu-vietnamem>
- EU2022.cz. 2022. *České předsednictví v Radě Evropské unie*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://czech-presidency.consilium.europa.eu/cs/predsednictvi/informace-o-ceske-republice/>
- GSO. 2023. *Exports and imports value by months of 2022*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://www.gso.gov.vn/en/data-and-statistics/2022/03/exports-and-imports-value-by-months-of-2022/>
- GitHub. 2023. *Vietnamese Provinces Database*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://github.com/ThangLeQuoc/vietnamese-provinces-database/blob/master/README.md>
- JARKULISCH, David. 2021. *Vietnam nakoupi česká letadla L-39NG*. [online], [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: <https://www.export.cz/aktuality/vietnam-nakoupi-ceska-letadla-l-39ng/> [online], [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.expats.cz/czech-news/article/czech-vietnamese-friendship-dates-back-to-the-vietnam-war>
- JOHNSTON, Reymond. 2023. *Revisiting Czechoslovak-Vietnamese relations 50 years after the Vietnam War*
- KULIŠŤÁKOVÁ CAHLÍKOVÁ, N. 2023. *Základní pojmy makroekonomie a mikroekonomie. Mezinárodní obchod a vztahy. Podnikatelské prostředí v EU*. [online], ©2023 [cit. 2023-02-26]. Dostupné z: <https://ukp.vscht.cz/files/uzel/0007455/0025~~803MLsrXzc0EkVH-ugX5KXmZ2YklqTl6CgVF-cUIRakpmQplCq6hCkYGhuYA.pdf?redirected>
- LANG, Truong. 2023. *Export-Import of Vietnam set a new record in 2022, unlocking tremendous potentials in international trade*. [online], [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.viettonkinconsulting.com/global-business/export-import-of-vietnam-set-a-new-record-in-2022-unlocking-tremendous-potentials-in-international-trade/>
- MAREK, Luboš. 2021. *Vietnam – příležitost pro české zemědělsko-potravinářské firmy*. [online], [cit. 2023-03-16]. Dostupné z:

https://eagri.cz/public/web/file/685287/Lubos_Marek___Vietnam___prilezitost_pro_cestske_firmy.pdf

MAREK, Luboš. 2023. *Vietnam se zařadil mezi celosvětově největší dovozce jablek*. [online], [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/proexportni-okenko/mistni-sila-pro-agropotravinarstvi/vietnam/vietnam-se-zaradil-mezi-celosvetove.html>

MAREK, Luboš. 2022. *Zhodnocení dohody o volném obchodu mezi EU a Vietnamem za rok 2021*. [online], [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/proexportni-okenko/mistni-sila-pro-agropotravinarstvi/vietnam/zhodnoceni-dohody-o-volnem-obchodu-mezi.html>

MF. 2023. *Struktura a vývoj státního dluhu*. [online], [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-statniho-dluhu/statistiky/struktura-a-vyvoj-statniho-dluhu/>

MoiT. 2023. *Ministry of Industry and Trade*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://moit.gov.vn/en>

MONETA. 2023. *Co je import a export*. [online], ©2023 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/import-a-export>

MZV. 2017. *Vietnam*. [online], [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/dvoustranna_zrs_cr/dalsi_zeme/vietnam.html

MZV. 2023a. *Velvyslanectví ČR v Hanoji*. Souhrnná teritoriální informace. [online], ©2023 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/hanoi/cz/obchod_a_ekonomika/souhrnna_teritorialni_informace/index.html

MZV. 2023b. *Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/asi/vietnam/smlouvy/index.html

MULLEROVA, Petra. 1999. *An outline of Czech-Vietnamese relations*. [online], [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <file:///C:/Users/ducdu/Downloads/16063-Artikeltext-33660-1-10-20210915.pdf>

MULLEROVA, Petra. 2004. *Stručná Historie – Vietnam. 2004*. [online], [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/4167227-Vietnam-petra-mullerova.html>

NGUYEN TRINH THANH NGUYEN. 2022. *EU aid for trade as contested trade policy intervention: The case of the EU-MUTRAP project in Vietnam*. [online], [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://akjournals.com/view/journals/204/44/2/article-p232.xml>

OSN. 2022. *Population Division. World Population Prospects 2022*. [online], [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://population.un.org/wpp/>

ROJÍČEK, Marek. 2012. *Vliv globalizace na fungování mezinárodního obchodu*. VŠE v Praze, vol. 2012 (2), s. 187-207. [online], [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://ideas.repec.org/a/prg/jnlpol/v2012y2012i2id837p187-207.html>

- ŠKODA AUTO, 2022. *ŠKODA AUTO připravena vstoupit na vietnamský trh 2022*. [online], [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.skoda-auto.cz/novinky/novinky-detail/2022-10-07-skoda-auto-pripravena-vstoupit-na-vietnamsky-trh>
- ŠVEJDOVÁ, Jana. 2023. *Zahraniční obchod I. Obchodování s jinými zeměmi*. Metodický portál www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. [online], ©2023 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://dum.rvp.cz/materialy/stahnout.html?s=omdbdxeh>
- UNCTAD. 2022a. *General profile: Viet nam*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/704/index.html>
- UNCTAD. 2022b. *General profile: Viet nam*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/203/index.html>
- THE DIPLOMATIC SERVICE OF THE EU. 2019. *Guide To The EU-VIETNAM Trade And Investment Agreements* [online], [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eu_fta_guide_final.pdf
- VIETNAM Pictorial. 2016. *HAS - Vietnam's Leading Enterprise in Bohemia Crystal*. [online], [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://vietnam.vnnet.vn/english/tin-tuc/has-vietnams-leading-enterprise-in-bohemia-crystal-glassware-102471.html>
- VITIC. 2023. *Statistics of export and import by province/city (January 2023)*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <http://asemconnectvietnam.gov.vn/default.aspx?ID1=2&ZID1=13&ID8=127093>
- VLČEK, Tomáš. 2008. *Bilaterální vztahy České republiky a Vietnamské socialistické republiky*. [online], [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.e-polis.cz/clanek/bilateralni-vztahy-ceske-republiky-a-vietnamske-socialisticke-republiky.html>
- WB. 2022. *The World Bank In Vietnam*. [online], [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://www.worldbank.org/en/country/vietnam/overview>
- WINTER, Marcel. 2022. *Chybějící ocel z Ukrajiny mohou firmy koupit ve Vietnamu*. [online], [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: https://www.technickytydenik.cz/rubriky/denni-zpravodajstvi/chybejici-ocel-z-ukrajiny-mohou-firmy-koupit-ve-vietnamu_55583.html
- World Population Review. 2023. *Vietnam Population 2023*. [online], ©2023 [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/countries/vietnam-population>

Seznam zkratk

ASEAN	Sdružení národů jihovýchodní Asie (<i>Association of South East Asian Nations</i>)
BÚ	Běžný účet
CPTPP	Komplexní a progresivní trans-pacifické partnerství (<i>Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership</i>)
CS	Celní správa
CzechTrade	Česká agentura na podporu obchodu
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČRA	Česká rozvojová agentura
ČSR	Československá republika
ČSSR	Československá socialistická republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTK	Česká tisková kancelář
DWT	Celková nosnost lodi v tunách (<i>Deadweight tonnage resp. deadweight</i>)
FTA	Dohoda o volném obchodu
EK	Evropská komise

EVFTA	Dohoda o volném obchodu mezi EU a Vietnamem (<i>EU-Vietnam Free Trade Agreement</i>)
FDI	Foreign direct investment
GSO	General statistics office
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie (<i>Information and Communication Technologies</i>)
IMF	Mezinárodní měnový fond
IČ	Identifikační číslo
MO	Mezinárodní obchod (<i>International trade</i>)
MoiT	Ministry of Industry and Trade
MZV ČR	Ministerstvo zahraničních věcí ČR
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů (<i>United Nations</i>)
PPP	Parita kupní síly (<i>Purchasing Power Standart</i>)
PZI	Přímé zahraniční investice
SITC	Standardní mezinárodní klasifikace zboží
UNCTAD	Konference OSN o obchodu a rozvoji (<i>United Nations Conference on Trade and Development</i>)
USA	Spojené státy
VDR	Vietnamská demokratická republika
VITIC	Vietnam Industry and Trade Information Center
VSR	Vietnamská socialistická republika
WTO	Světová obchodní organizace (<i>World Trade Organization</i>)
WB	Světová banka (<i>World Bank</i>)
ZÚ ČR	Zastupitelský úřad ČR

Seznam obrázků

Obrázek 1: Reexport	21
Obrázek 2: Vietnamské regiony	33
Obrázek 3: Vietnam – Organizační schéma Ministerstva průmyslu a obchodu	39
Obrázek 4: Organizační schéma projektu EU-MUTRAP	63

Seznam grafů

Graf 1: Hrubý domácí produkt ČR	28
Graf 2: Vývoj HDP na obyvatele ve standardu kupní síly	29
Graf 3: Vývoj státního dluhu České republiky od roku 2012	29
Graf 4: Měsíční vývoj meziročního indexu spotřebitelských cen.....	30
Graf 5: Zastoupení zahraničního obchodu se zbožím dle jednotlivých částí světa ...	32
Graf 6: Poměr způsobů vlastnictví ve Vietnamu (v %)	35
Graf 7: Růst HDP Vietnamu (roční; %).....	36
Graf 8: Vývoj HDP Vietnamu v miliardách USD	36
Graf 9: Vývoj nezaměstnanosti ve Vietnamu (% pracovní síly) od roku 2010	37
Graf 10: Podíl jednotlivých sektorů vietnamské ekonomiky na HDP v %.....	38
Graf 11: Export zboží v roce 2021 (TOP 5 partnerů, mil. USD).....	42
Graf 12: Vývoj objemu exportu a importu dle měsíců roku 2022 (mld. USD)	42
Graf 13: Vývoj bilance zahraničního obchodu ČR s VSR (tis. Kč)	49
Graf 14: Porovnání struktury dovozu ČR z VSR za roky 2012 a 2022 (v %)	50
Graf 15: Porovnání struktury vývozu z ČR do VSR za roky 2012 a 2022 (v %).....	52

Seznam tabulek

Tabulka 1: Dělení zemí EU do skupin podle výše HDP na obyvatele v PP (2020) ..	28
Tabulka 2: Zahraniční obchod se zbožím – hlavní ukazatele – časová řada	31
Tabulka 3: Struktura vietnamské ekonomiky	34
Tabulka 4: Predikce EIU hlavních ekonomických údajů VSR.....	37
Tabulka 5: TOP import Vietnamu dle zboží v mld. USD.....	40
Tabulka 6: Vietnam – mezinárodní obchod se službami	43
Tabulka 7: TOP 5 významných partnerů v oblasti zahraničního obchodu (2021)	43
Tabulka 8: Porovnání vybraných ukazatelů ČR a Vietnamu	44
Tabulka 9: Platné smlouvy ČR a VSR orientované na obchod a rozvojovou pomoc	46
Tabulka 10: Vývoj obchodní bilance zahraničního obchodu ČR a VSR.....	48
Tabulka 11: Struktura dovozu ČR z VSR v roce 2012 (tis. Kč).....	49
Tabulka 12: Struktura dovozu ČR z VSR v roce 2022 (tis. Kč).....	50
Tabulka 13: Struktura vývozu z ČR do VSR za rok 2012 (tis. Kč).....	51
Tabulka 14: Struktura vývozu z ČR do VSR za rok 2022 (tis. Kč).....	51
Tabulka 15: Bilance zahraničního obchodu ČR s VSR za rok 2012 (tis. Kč)	52
Tabulka 16: Bilance zahraničního obchodu ČR s VSR za rok 2022 (tis. Kč)	53
Tabulka 17: Dovozy zemědělských a potravinářských výrobků (2020, mil. USD) .	61

Seznam příloh

Příloha I: Vietnamská továrna společnosti Elmich v provincii Ha Nam	81
Příloha II: Závod společnosti Hydra a.s. v průmyslové zóně v provincii Quang Nam	82

Přílohy

Příloha I: Vietnamská továrna společnosti Elmich v provincii Ha Nam

Zdroj: <https://www.elmichgroup.eu/home/>

Příloha II: Závod společnosti Hydra a.s. v průmyslové zóně v provincii Quang Nam

Zdroj: <https://www.mzv.cz/hanoi/>

